Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

22e ANNÉE. — N° 97 GIÁ MỖI SỐ 0$10 SAMEDI 17 NOVEMBRE 1923

Pharmacie Centrale
Trung ương dược phòng
Đường Catinat môn bài số 195 đến 201 Saigon.
của ông J. MUS
Nhứt hạng bào tế sư y-viện Montpellier.
Bổ thuốc theo toa cách kỹ lưỡng lắm.

農 商 NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM 茗 談

GIÁ MUA BÁO
Trọn năm..... 5$00
ĐỊNH RIÊNG CHO NGƯỜI BỔN-QUỐC:
Trọn năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 50
Gởi thư từ bay mandat xin đề: M. Le Directeur du Nông-cổ mín-đàm. SAIGON

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce
Organe de propagande française bi-hebdomadaire
MỖI TUẦN XUẤT BẢN HAI KỲ : NGÀY THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY
Tòa soạn báo ở tại đường Pellerin số 76. — SAIGON
SÁNG-LẬP F. CANAVAGGIO
Boîte postale N° 249 — TÉLÉPHONE N° 78

GIÁ ĐỀ LỜI RAO
Về việc thương mãi xin gởi thư hay đến bảo quán thương nghị
Annonces 1 ligne 1a 0$50 la ligne de 6 points sur insertion. 0$30 de 9 cloères 3/4 quelle que soit la page.

Tổng-lý : LÊ-THÀNH-TƯỜNG Quản-lý : NGUYỄN-TẤN-PHÒNG

V. Vuattoux
140, Rue Catinat 142
SAIGON
Có bán đồ nữ-trang, đồng hồ; kiểu đeo đủ thứ đồ làm bằng bạc, đồ mỹ-thuật.
Sáng ống, thuốc dan, đồ phụ-tùng.
Xe máy hiệu Gaucher.
Kính mới qui khách có đặt ghé thăm hàng mới lắm thì rõ.

THƯƠNG-LUẬN

LÀM MÀ CHƯA NÊN, NÊN LẠI KHÔNG LÀM

Xưa nay xứ nào nước nào bên Thương-nghiệp thì chẳng phần thắng số hơn, đã nhiều lại lợi hơn và phát đạt hơn; lấy trước mắt ta thấy là xứ Nam-kỳ đây mà luận, khắp chợ nầy, thành kia trông vô thì nghề thương tấn-bộ nhiều mà lại phần đông hơn mọi nghề. Song hồ một đều là phần đông người trong nghề buôn bán. Nhìn ra kỳ chẳng có mấy ai là nói giống ta. Ngôi hàng nầy, ty-xưởng kia số nhiều người thạo-bang dị quốc! Vì sao, cái mối lợi thương-trường là lợi lớn trong nước, mà chúng ta chẳng bảo-thủ, để nhường lại cho người? Thế cũng đã lâm trang mẫn-thế ưu-thời, muốn giành đón mối lợi mà cho dân tộc mình no ấm; song tiếc vì mấy vị nầy lại chẳng phải tay cự-phú thì có thể nào mà dón nổi, ngăn nổi cái Mạch Nguồn lợi lớn kia; còn mấy ông cự-phú, thì no ấm lấy thân rồi, ít hay cần biết các cuộc sau cho em cháu. Còn như mấy người có chút lượng tâm chen ra chốn thương-trường: nghĩ lại thêm thương! đã bết nhà không mấy có tiền dư, nhưng thấy kẻ thâu lợi của chúng ta nóng lòng ra lo vực lại; nên mỡ một hai ngôi hàng nhỏ nhỏ chi đó, bị thiếu vốn cứ hồi bạc góp của chủ, hụt bận cứ sỉ đồ chịu của khách, Mua bán lo lắn quanh năm tế lợi cho Khách Chà ăn hết (thôi tranh cũng như không) chưa khỏi tay chả Khách, thâm thủng càng ngày càng tiêu vốn, than ôi! — Còn cái nghề thương của người ta có chỗ chủ sự, có nơi gốc cội. Như trong một cái ngân-hàng (ngân-hàng là chủ là cội rễ của nhà thương) thì có năm ba người Khác, năm ba người chà làmình đại-lý, người đại-lý nầy là phải giàu có hoặc ruộng đất phố zá nhiều, hễ khi người chúng nó hoặc tỷ xưởng của đồng-chưởng chúng nó muốn gần dùng một số bạc bổ-trợ trong nghiệp thương, thì liền có đại-lý đứng lãnh cho, số tiền đã lớn mà lời rất nhẹ; lại người đại-lý cũng có lợi ở trong nữa, nã tiền hoả-hồng bên nhà ngân-hàng, còn ăn tiền huê hồng bên kẻ cần-bổi nữa. Vậy mà các nhà buôn của ta có hụt thiếu không khi nào cậy mấy đại-lý nầy chịu lãnh bao giờ! Nhờ vậy mà nó giúp vững cho người của chúng nó trong thương trường là đường nào, mà có lợi huê-hồng cho riêng là khác nữa.

Ay, nên luận lại cho người nước mình: Nào những tay giàu lớn trong xứ, ruộng đất nhiều, nếu sẵng lòng ra khai sản một ty-xưởng chi trên trường thương-mãi, tưởng cũng không thua kém chi người mà! Vì có đủ sức bồi đắp trong lúc nghiêng xiêu! Còn ra dứng làm đại-lý cho một ngân-hàng như người vậy, thì cũng là một mối lợi to lắm! Sao mấy ông giàu lớn ruộng đất nhiều bỏ qua mối lợi nầy rất uổng? đã minh dặng lợi, lại có thể giúp đỡ cho nhau, nhà thương-mãi người nước ta mới có nơi cội rễ. Bao giờ người nước ta làm đại-lý cho ta rồi mới có chủ, gốc, cho nhà đại thương ta nương dựa, hầng to mới có thể dìu dắc mấy ngôi hàng nhỏ nhỏ dặng. Giã như cái nguồn lợi nầy, nó đã chảy ra cho các xứ khác, tử hồi nào tới ngày nay, đã xoi ra thành một cái mạch chảy rất mạnh rất lớn! Chúng ta muốn lấp bớt chút ít cái nguồn lợi nầy, chỉ phải cậy nhờ tay có tiền của dư, ruộng đất nhiều, mới là có thể ngăn-ngừa dặng chút ít lợi còn lại trong xứ dặng bảo-dưỡng quốc-dân.

Đây tôi cầu ngay, xin ngay mấy ông giàu lớn, ruộng đất nhiều, tai mắt dân trong xứ: tiền của dư ăn, chất để chi trong tủ-sắt? Nên đem ra khai-sáng cuộc thương mãi, hòng bảo-thủ nguồn lợi còn lại cho quê hương, cho con cháu ngày sau an hưởng; lúc sống chẳng hổ với người, dầu khi nhắm mắt cũng có cái công to với xã-hội. Ruộng đất nhiều có bay thẳng cánh, nên ra làm Đại-lý các Ngân-hàng cho có gốc cội, nhà thương mãi đặng vững-vàng, trước có lợi tiền huê-hồng chẳng nhỏ, sau có ơn xã-hội rất nhiều, đâu ấy tôi rất trông mong đó!! Vì như ở của chim Tích mà đành để chim Cưu an ấm sao? Lòng rộng cá phủ ông xét cho, hay là một đều nữa, là các phú-ông cho là: «yến tước làm hà, hồi quả mãng phúc» mà đành điềm nhiên ngồi coi khách chà thâu lợi!

TÙNG-LƯƠNG-BIỂU
(Mỹ-tho).

CHỨNG KHEN CHẲNG LỰA LÀ CẦU CŨNG KHEN

Ở đời ai cũng muốn được tiếng khen, mà ngặt một đều làm phải ít ai ham làm, nên tiếng khen coi phải chịu kém sút hơn tiếng chê nhiều. Hoặc có chẳng đi nữa, phần nhiều cũng là giả dối, danh thì danh-hư, tiếng thì tiếng-hão đó thôi. Cũng hiếm kẻ không làm chi ráo mà cũng được lời khen tiếng ngợi van-rản, ấy là những kẻ đó đã tốn tiền trước nhiều lắm. Nhưng các tiếng khen như vầy chả qua khen mà chơi, cho qua hồi rồi bừa độ mà thôi, chớ không nghĩa-lý, không danh-dự gì cả!

Vậy, tiếng khen làm sao mà không lựa là cầu người cũng khen, mới có danh, có giá trị, dầu ngàn năm người mất mà tiếng hãy còn: Được như lòng của ông Vương-quang-Hồ ở Long-mỹ, nhơn thấy nhơn dân đồ-khổ vì lúa cao gạo kém bèn mở rộng lòng ân-đức cứu khổ trợ nguy, khui vựa lúa ra bán lẻ 1$ một giạ, bán hơn mười ngàn giạ cho nhơn-dân.

TÒA SOẠN BÁO DỜI

Kể từ ngày nay tòa soạn báo *Nông-cổ Mín-đàm* đã dời lại môn bài số 76 cũng đường nầy rồi.

Bổn-báo có mấy lời tuyên-cáo xin chư độc-giả lưu-ý giùm.

B. Q.

Thiệt ông Vương-quang-Hồ vì lòng nhân đạ dức buộc phải làm vậy thôi, chớ không mượn ai khen giùm, không mười ai khen giúp mà hồm rầy cũng đã có người để lời vào bảo tặng b'a, chúc tụng cũng được van danh lắm.

Ngỡ chẳng được tin, chớ nay đã hay rồi bổn-báo lấy làm khó mà bỏ qua sự đáng khen nầy được. Vậy trước khen lòng ái-chúng, sau cầu chúc cho hai vợ chồng ông V. q. H. được sống lâu giàu lớn, luôn dịp nhắc chư phú-ông nên trông người ngẫm mình mà noi theo gương đẹp.

B. B.

CƯỜNG-ĐÀM

TAI MẮT CỦA DÂN

Xứ Nam kỳ ta ngày nay nhờ ơn Chánh phủ Đại-pháp rộng lòng thêm số nghị-viên quản-hạt hội-đồng đến mười vị đặng trước là lo giúp ích cho nước, sau vẫn-hồi quyền lợi cho dân. Nên ai ai cũng gọi mười vị ấy là tai mắt của bổn châm-chước làm Nam kỳ vậy. Nếu lấy theo ngu trí của tôi mà tính ra thì mười vị nghị-viên được hai chục con mắt và hai chục lỗ tai, chia đều ra cho bốn triệu dân, thì mỗi triệu được năm tai năm mắt. Chẳng dợi xét kỹ nghĩ xa, ai chẳng rõ năm tai năm mắt ấy rất qui rất trọng là thế nào. Theo ý điền của tôi nếu tôi được làm phiti-viên thì khi bộ thảm cho một vị nghị-viên nào tôi phải hết lòng do coi vị ấy sáng tai, tỏ mắt hay là không: chớ chẳng phải có tai, có trí mà dủ. Thử xét trong hai chục tai và mắt ấy hư mỗi thứ chừng ba thì hơn nửa triệu dân có phải khốn hay là không? Đăng dợi làm tai mắt cho dân thì cái quanh hệ chẳng phải nhỏ, mắt kia phải rõng thấy, tai nọ phải xa nghe mới được hoàn toàn. Thường nhứng tiếng than phiền của dân qué dốt kêu ca vẫn dồi, sự khổ của dân ngu hay ở chỗ xa khó mà nghe và thấy đặng. Phải chi chư-vị nghị-viên mà chịu khó đi vẫn dân như lúc đi lo dự cử vậy thì chỗ nào cũng thấy nơi nào cũng nghe....

Như kỳ nhóm năm rồi nhơn dân ta-thán vì chẳng đặng vừa lòng, trách nhiều ông đất cử rồi lại quên lời hứa dến đôi bọ nói rằng ruyựu mình rồi lở thì mình phải uống: đủ biết dân ho ăn năng vì sự tiền cử bất lực phải ôm lòng mà chịu vậy. Nhưng mà năm rồi chẳng mấy chi làm hai vị cũng may trong hai chục tai, hai chục mắt ấy có được rỗ nhn chi và nói lại cho tai mắt kia nghe nên ho cũng phu chút lí mà bào chữa, bởi nhờ vậy mà việc hại không mấy chi nên việc lợi cũng dễ xài. Còn năm nay chẳng thiếu chi đều dân chúng ngóng trông cho đặng toại lòng sở nguyện, lại thêm dân sự mấy lãnh dưới bị thủy tai mùa màng thất bát thì trăm sự khổ do nơi đó mà ra. Nếu kỳ nầy mà tai mắt ấy rõi bị bịnh nhiều như kỳ trước thì còn chi là dân chúng. Tôi ước sao cho chư-vị nghị-viên trước khi nhóm hội phải rõ tai sáng mắt đặng nghe dân sự có kêu zin đều chi chăng? Coi có việc gì khuất ức hay không? Vậy mới gọi là tai mắt của dân. Mấy ông ôi! Bởi mấy ông có lòng bảo bạc bốn triệu dân Nam-kỳ nên ra mà chịu cho dân cử làm Đại-biểu ấy là tai ý mấy ông muốn chớ chẳng phải dân ho ép mấy ông phải lãnh lấy trách nhậm to lớn, năng nề mà mấy ông chẳng lo: nghĩ rằng một lời của mấy ông mà đặng thì trăm họ được nhờ, còn một lời thất ngôn ho phải lo: thì đủ biết sự quan-hệ là thế nào!

Lấy bốn chữ Hội-đồng Quản-hạt thì đủ rõ chức phận của mấy ông làm sao. Nên mấy ông không lo cho rõ hai chữ quản hạt thì sao cho khỏi đời biềm trách mấy ông là Quản-gia chớ không phải là Quản-hạt thì còn chi là người Đại-biểu của dân. Xin mấy ông xét đó mà coi có phải dân chúng ho bỏ hai chữ Hội-đồng vì chức ấy nhiều thứ thì ít qui, nên lấy hai chữ Quản-hạt mà gọi mấy ông đặng ép mấy ông phải nhớ hai chữ ấy mà lo cho trôn phận sự chăng? Còn theo ý điền của tôi thì hai chữ Quản-hạt cũng không mấy qui, nếu ai có chỉ mấy ông mà hỏi tôi là ai, tôi xin trả lời rằng: ông đó là TAI MẮT của dân chớ ai! Vậy mới thiệt là qui là trọng cho, vì làm tai cho bốn triệu dân thì cũng nên gọi là Thiên-lý nhĩ, làm mắt cho dân thì là Thiên-lý nhãn, sự sáng ấy qui cũng bằng ngọc Bạch-Bích đời Triệu vậy lận.

Cường-Sĩ :
NHỊ-LANG P. T. H.
Honquan.

Những sách hại người

(Tiếp theo)

Bởi vì cái tính chất người ta, cái lòng đạo-lý thường tối, mà cái lòng tính dục thì thường sáng; nhứt là vào hạng thiếu-niên, chưa có nơi nơm, tâm-trí đương linh-đinh, lại càng dễ tiêm-nhiễm, dễ dẫm-đuối lắm. Xem ngay như các cậu học trò nhỏ, phần nhiều đều là học sách thầy dạy thì chăn năn, mà xem sách tiểu-thuyết thì hâm-mê; lại xem như các cửa hàng sách quốc-ngữ, bản truyện nọ truyện kia thì đắt, đến như những sách luân-lý lễ-nghĩa thì ít ông mấy người mua xem; những người xem sách thì hoặc xem tiểu-thuyết, hoặc xem thi-hài, xem cách xem hoa-nguyệt, chớ mấy ai chịu đọc những thứ xã-thuyết, xem những câu nghĩ-luận, những văn đạo-đức mà lại lấy làm ưa. Bủ biết lòng người ta dễ làm chìm đắm người, xem thì hiểu lắm. Vì ngày nay đương là lúc giao-tranh đua-chen thắng, mà lòng đam-mê hoa-nguyệt thì bao cho đạo-đức, cũng những mà nhiệt-tâm vì tình đạo đã phải bỏ-bê bỏ-bảo ở trên tay nơi nơi diễn-dân.... còn lo chưa đành đó đặng lòng đục của người ta! huống chi bây giờ chữ quốc-ngữ đã dễ thuộc, nghĩa tự-do lại hiểu lắm, ta thường thấy lắm người đi học đó năm ba tháng, vừa mới thuộc mặt bút, cầm bút viết nổi chữ, thì đã thấy phát lòng lời hoa-nguyệt rồi, nên lại chịu ảnh-hưởng của sách không sa gì kia nó quyến rũ, nó thâm thía, nó chỉ đường về lối cho đâm quáng vào những nẻo tối tăm rậm rạp mà đi, ấy tuổi là không! Ta lại chẳng thấy trong xã-hội ta gần đây, đã chẳng ối tai rác mắt: những sự suồng sã, những sự dâm-đãng, những sự thương-luân bại-lý bởi người ta kém lòng đạo-đức, không có thiên-lương, mất tự-cách, mất tâm-tính làm người mà gây nên đó sao? Ôi! cái vạ « xác chôn mà hồn mất » ấy, thật đáng lo thay! mà rút lại cái mầm mống sinh ra, cũng một phần là do ở những sách nhảm kia nó làm hại!

Ôi! giết người cũng nhiều cách: ông thầy thuốc mà vô ý, thì giết người bằng dao-cầu, quan tư-pháp mà không minh, thì giết người bằng pháp-luật; bọn to-tào mà thiên-tà, thì giết người bằng văn-án... đến như nhà làm sách mà làm sách hại người, thì giết người bằng sách! Sự giết người đầu có chỗng, chăm, nông, sâu khác nhau, nhưng tổng-chi là giết người cả, mà cái sát giết người bằng sách, xét ra lại đã đội vô cùng!

Vậy thì ai là nhà làm sách ở ta bây giờ, các ngài phải nên lấy kiến-thức suy-xét, lấy chí ý do lường, trông sau trông trước, nghĩ xa nghĩ gần, đừng lấy tư-tình mà làm hại công-lý, đừng tham cái lợi đồng tiền mà làm hại cái nói giống-lòn, phải thận-trọng mà viết, phải thận-trọng mà xuất bản. Nếu muốn dịch sách nầy ư thì phải xem sách ấy có ảnh hưởng gì, có thể bổ ích gì cho quốc-dân xã-hội? Nếu muốn làm sách kia ư? thì phải xét sách ấy có thương-tổn gì, phương-hại gì đến thế-đạo nhân-tâm? Đừng có bảo: bây giờ có quyền « xuất bản tự do », mặc lòng « dự-luận bình-phẩm », mà nói những điều không nên nói, những sách không ra sách, viết đi đông-đủ, xuất-bản cũng liều-lĩnh, thì chẳng nhiều chăng lấy tội « giết người bằng sách », sao khỏi thọ hơn người, cái nọc độc lây mi, về sau, thì cái tội-ác kia đôi nào mà rửa cho sạch!

Mong rằng: các nhà làm sách, xuất-bản sách, phải nên cẩn-thận, Hội-đồng kiểm-duyệt cũng sẽ lưu tâm xem xét cho nghiêm, phàm những sách có hại cho người đời, không cho còn lấy nói ra được nữa. Như vậy, thì dầu chưa thấy sách hay đâu, nhưng cũng là trừ được cái sách độ đã, chẳng hơn đã những sách độ ấy làm hại người ru?

(T. H. N. B.) H. GIA-PHÚ.

Còn ức đeo vàng lắm!

Xin lỗi chư độc-giả các ngài; thiệt tôi không dè đâu vì cái bài « *Đeo vàng có ích lợi gì?* » của tôi viết đăng trong báo *Nông-cổ Mín-đàm* số 95 bữa hôm đó, mà ngày nay bược tôi phải viết thêm mấy vòng chữ đặng đăng vô kỳ báo nầy nữa! Vã, cái bài tôi viết ở kỳ báo trước đó, lẽ khi các bạn đọc báo xem qua cũng đư hiểu đại-ý chứa tôi rồi và cũng chán rồ cho lời tôi phân phiền chăm-chước làm sao nữa chớ, phải không? Vậy mà bỗi *Liệt-Hải* nầy vô duyên xấu phước lắm, hay là lại bữa viết bài ấy, *Liệt-Hải* nầy chẳng chịu quì xuống mà viết cho cô lắm công-phu, cho cực khổ lắm thân nên bài vừa ra đâu không đầy ba ngày, phải mời cô ở Tân-châu mắng *Liệt-Hải*. Ôi, xấu không! Làm trai mà nói ra để cho đến đồ đờn bà nó mắng vãi, chế điều, chế khùn như rứa thôi thì còn gì là trai nữa. Bởi vậy tôi muốn quản phứt cây viết cho rồi, nghĩ vì trong bài ấy tôi có nói hiếp cho hết thảy các cô, các thiếm đeo vàng đâu, và tôi cũng không buộc ai biểu một hai phải bỏ đứng đeo vàng nữa, nên vội-vàng mắng tôi dử vậy? Thiệt là tức tối tôi quá đi!

Lại lẽ thì tôi nên nghĩ câu: *Thắng mực tàu, đau lòng gỗ vay* và đứng học chi cái lành nhỏ-nhen, chấp-nhứt một người đờn-bà mà nói di nói lại làm gì; song tôi e lắm, chẳng biết có Liễu-kim Huê mắng tôi giả là Liễu-kim-Huê thiệt hay là giả. Nếu có nầy vì ức đeo vàng mà có quá mặt đối lời với tôi cũng không hề chi, e cho đẳng tu-mi nào đây vì cũng ức cho vợ con đeo vàng lắm nên các-cớ đội lốt quần-xoa đặng để bắt tôi mà mắng cho hả hơi thì không thể nào tôi nhận được.

Mà thôi, đâu có nào đó có các-cớ bày trò như vậy, muốn đội lốt quần-xoa thì đội, tôi cũng sánh như thiệt cho, không sao đâu! Nhưng mà mắng tôi rồi, cũng cho tôi nói lại ít đều với chớ, phải không?.....

Có Liễu-kim-Huê nầy thiệt bốp tốp quá! chớ thế thường người ta hay nói đờn bà con gái thì kim chi(1) lắm mà! Tôi nghiệp tôi, tôi không phải bà điểm, hay là điên điên khùn khùn chi mà nói ra đến đồi ngẩn rồi phải cười nón rượt lận... Phi lý! có ức đeo vàng lắm thì khóc mới phải, còn cười nón rượt nón gan đó là nhơn được chồng cưng, mẹ yêu sẩm cho vòng, vàng, dây chiền kia chớ. Mà xem lại thử coi: tôi cũng không nói ức hiếp gì, tôi không buộc các cô các thiếm phải bỏ tuyệt đừng đeo, chẳ qua là có mấy lời phân phiền nhỏ lại hại đó thôi, ai nghe thì nghe, bằng có ức — nói rằng không có vàng đeo thì coi không được đẹp cho lắm — cứ việc sẩm thêm đeo nữa thì cũng tự ý; ai có tài nào ngăn cấm được « nước chảy mây bay. » Vã, tôi không có nói rằng: « nói thì nói vậy chớ biết đâu giờ cho gặt được, vì coi có cái tánh ky nó, đã tìm nhiễm trong cái nào của đờn bà con gái ta sau quá, đường thế giới gặt gì vậy lắm; có nhiều cô đám ăn mũi sẩm vòng, thường thì chẳng hồi tiên ngày vậy bạc trăng đặng sẩm cho có đó đó với người ta mới là yên tâm được » Thêm cuối bài, tôi sẩng đến than thì với các ông ru thế mà bào chữa giùm. Tôi nói: « Đeo vàng tuy lợi thiệt không có lợi, còn hại thì cũng không hại gì bao nhiêu! Vô ích là những kẻ giàu có chẳng làm chi cho ai nhờ, tiền bạc có bao nhiêu chỉ để sẩm vòng vàng đeo cho đầy tay cổ tay, chẳng [illegible] nầy thiếu [illegible]

(1) Kim-chi nghĩa là tiền mua vàng.

Thế-giới tân-văn

Tào-Côn được làm Tổng-Thống tốn bao nhiêu tiền?

Tào-Côn ra ứng-cử Tổng-thống nước Tàu, đem tiền ra mà đút lót đám nghị-viên đi bầu, cứ mỗi người thì Tào tặng cho năm ngàn *đô-la* (dollar, tiền vàng nước Mỹ) làm tiền chả bánh. Vậy hèm bầu, (66 48) vẻ bỏ bầu cho Tào trúng cử Tổng-Thống tính ra thế là Tào tốn cả thảy 2 triệu 4 vạn *đô-la* tính theo giá quan tiền nước Pháp bây giờ thì gần tới 30 triệu quan.

cũng có ích là những người mong ăn cắn ở kiệm, quyết tạo gây sự nghiệp cho nên! Lắm người nhờ vậy mà khá không chăng...»

Sao? Tôi nói vậy là điên là khùn chi ư? Có động phạm chi đến hết cả mấy hàng người không? — Cô Liễu-kim-Huê, có nói đến nào tôi cũng không buồn chi lắm, duy có có nói rằng: *nếu như vợ thầy Thông thầy Ký lương bổng một tháng 5. 6 chục đồng, nếu nếu vợ đi ra không có một phần vàng địn tay: cổ tron-tu, tay trui-lủi thì làm sao phân biệt vợ của ông mô ông mô với vợ cu-li xe kéo.* Tội nghiệp thì thôi! có lo chi xa quá, cô sợ mất phần làm vợ thầy Thông thầy Ký sao? Nói vậy có vàng đeo thì vợ *Ông vợ Thầy*, còn không vàng thì vợ *Thầng hết phải* không? Có chưa bao lâm tuổi, cô chưa có chồng, cô còn non nhiều mà sao đã điên đã khùn rồi vậy? A. mà hay là cô lành hay ưa sửa soạn, làm màu làm dáng đặng mong cho sớm có người đẻ thơ nêm quả, là thẩm thả giống, để bấy lâu phòng không lạnh-lẽo, cô buồn, nay lại thấy mấy lời tôi nói bèn đỏ cộc, chẳng kịp coi đi coi lại cho kỹ-càng, sẳng trớn cô bắt tôi cô mắng phải không? Có tại phiền tôi sao cô nói quá lời với mấy tay nhà-giàu, sao không sợ mích lòng! Nói chi đâu mà quá lời, nhà-giàu mà khết thương giống thương nòi, biết lo làm công-nghĩa công-ích thì khen lắm chớ, còn chê là tại những ai cố tiền kho bạc hủ mà không biết làm sự chi ích lợi cho nòi giống nhờ, để cứ lo sẩm vòng sẩm vàng lớp đeo dầy tay cứng cổ, lớp con cái để trong tủ trong rương kia chớ! Vậy mà có cũng mắng bướn tôi cho được. La không?

Nầy cô, cô có ức đeo vàng lắm thì đeo, chớ đừng có chó-chết nói điên nói khùn, đừng có so-sánh vợ Ông vợ Thầy mà chi; một à ky-nữ kia, chưng à có tiền, đeo bao nhiêu thì đeo rồi cũng là một con ky-nữ ở xóm Bình-khang, chớ tôi có thấy ai gọi rằng cô Thông thiếm Ký chi đâu !Cô Liễu-kim-Huê ở Tân-châu ôi, ở Saigon bây giờ đây người đeo vàng coi mộ!ngày mộ!tí lắm rồi, cô à! Chẳng lâm lớn chưng nào vợ đeo vàng lại càng ít chưng nấy, có người kẻ không thèm đeo chi cả mà xem cũng tốt Hằng Nga nữa! Cô biết không? Cô Tân linh dây mà đem cảnh trẻ ngày nay không? Chớ tôi coi học có còn ức đeo vàng lắm. Tuy tôi không thấy có mà tôi biết [illegible] Hiện giờ đeo nhiều, cường [illegible] đeo, đến hàm răng cũng bị [illegible] nữa lận đa!

Xin lỗi chư độc-giả các ngài; tôi mà có mấy vòng chữ nầy chả qua là đều cực chẳng đã đó thôi. Tuy vậy cũng không phải qua đáng phận sự của tôi; cô là trước cho có nầy một bài học, sau cũng như dưng cái oán-đề đeo vàng cho qui-ông xem xét coi cái tình-hình nó ra sao, cái sự ghiền-gặt sau nầy của đờn-bà con gái ta thế nào. Sẽ giúp được hay là còn thêm nữa...

LIỆT-HẢI.

Đường CATINAT là nơi địa-vị lớn nhứt châu-thành SAIGON
Cái tiệm NGUYỄN-HỮU-SANH môn bài số 91
Là tiệm của người Nam-kỳ ta lập ra, bán đồ hàng, giầy, nỉ, giầy nón v. v. bên Đại-pháp đem lại.
Hỡi người Annam! Xin ghé lại tiệm tôi mua lấy rồi biết công cực tôi buôn bán.

Đông-pháp thời-sự

Thượng trường tiêu tức

GIÁ BẠC.

Ngày thứ bảy 17 Novembre 1923

Kho Nhà-nước	9 f. 10
Ngân-hàng Đông Pháp	9 35
Đã ký Hàng-hà Ngân-hàng Indochine & Chine	9 35
Ngân-hàng Hongkong-Shanghai	9 35
Ngân-hàng Chartered	9 35

GIÁ LÚA.

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos, là :

Vinhlong	6$05	tới	6$15
Gocong	6 45	»	6 55
Baixau	6 50	»	6 60
Baclieu	6 60	»	6 70
Giá thường bực trung	6 41	»	6 51

Làm oai chi lắm !

Vinh-long. — Hôm no tối đi xe hơi về nhà rượu, trong xe thiên hạ cũng lắm đông: đâu được vài người khách trả, còn bao nhiêu thì là người Annam ; kẻ thì bận đồ đài, người lại mặc áo vắn. Có vài ba thầy áo nâu đỏ tây u-ơ coi ra đàng người phong-lưu thông thái. Mấy thầy trò chuyện tiếng tây không, khi thì bỗ nhỏ lác lai ô to, cười cười giỏn giỏn van rân, hình như trong xe chẳng có ai.

Cha tôi, thì lối ngồi trong góc xe cảm rồm buồn bã chẳng muốn thốt, áo mặc đồ vắn cẳng chẳng gước giày chi cả, coi ra giống dân u-mê. Bởi rứa cho nên mấy thầy coi tôi chẳng ra quái gì mà lại có ý lấn tôi chọi là khác.

Thấy cảnh tình mà buồn, muốn hỏi người cớ sao lại ỷ như thế! Song vì nghĩ kẻ trò chuyện coi cũng đáng kể thau việc đói, ăn trầu xỉa thuốc ba ngoai rồi lâu lâu lại lấy điếu «bách-tôi» ra ngậm, hút phi phà giống người vân minh biết bao.

Tôi thì ngồi chống tay trên vế, tai lắng nghe họ nói tiếng tây, còn mắt thì cứ bắt chăm chỉ nhìn rõ mặc đồ máu hoài. (Xin các ông đừng nói tôi trừu). Tôi đâu dám! Song không biết ma quỉ gì nó đục tôi giám cặp mắt của cô hoài. . . . . Ngó qua! Có mang kiến gì la quá ; đen thui thủi, mà sao không móc mép tai, lại móc vô sống mũi. Tôi nghe thiên ha nói «banh xa nê» kiến kẹp mà tôi không biết kẹp mà kẹp vào đâu, không biết thọc kiến của cô mang để là kiến kẹp hay là kiến gì? Thiệt tôi quê đến sức.

Các ông ôi! không biết kiến kẹp ấy có bòa có chi gì mà hễ cô đeo vô thì coi cô mặn mòi lắm, còn lấy xống coi sức hơn một thì. A hèn chi cô mới đeo đó đa! Cũng là nhờ vân minh nên cô mới được mang thứ kiến đó.

Tôi mắng mê cặp mắt cô, nên chẳng chú giám hỏi, cho đến đôi phải quên phức xác lỗi, không biết tôi ở nơi đâu, ngồi đâu, đứng đâu? Cách một chặp lâu lâu, tôi nghe lương tâm vì tiếng to quá nên tôi phải g ực tỉnh, thì thì xét xe kéo cả, mà ở đây là cô-đô quê sân gỗ, xe kéo nào có ở đây đâu, đay lại thì thấy thầy kia giám tôi lườm lườm, trợn mắt dừng mày, và nói và gut gật đầu : Si-đou muốn cái gì?

— Thưa thầy tôi có dám làm đều chi phạm phép mà thầy hỏng hỏi lôi ấy!

— Sao si-đou giám ma-phan?

Đến đây tôi nực cười, rang dần kết xức sợ có vô lễ, mà các ông nghĩ đó coi, nín sao đăng, nên tôi phải cười phì và trả lời rằng : chẳng phải tôi muốn mà giám. Tôi nào dám thất lễ. Tôi giám đó ấy là tại tôi mang chế quá mân đết nát, mất chưa trông thấy thứ đờn hồ con gái Annam mang kiến kẹp đen đó.

Bớ bớ thầy kia, làm oai với tôi chi vậy? Vợ thầy làm đứa trái sao chẳng nói chẳng rầy, trỗ lại rầy tôi. A, nói mang kiến cho mất con mắt, cho bụi đừng vô là phải, mà lúc đó có phải là năm giờ rưỡi chiều mà trời đương mưa nửa chăng?

Thầy kia, thầy có mất sao không thấy đường, Thầy tưởng đâu là bận đồ thầy là sang rồi đa, tiếng tây cha thầy đó là đủ xài, là giỏi rồi đa, nên thầy coi chốn nầy chẳng có một ai bằng thầy!

Dầu rằng vợ thầy xinh lịch, dầu rằng ta có lòng trên đa chỗ, dầu rằng ta có ngu hèn đi nữa, thầy cũng đừng vậy mới phải. Sao không giỏi làm oai với chả với chẹc, lại làm oai với ta. Ta với người là nói giống da vàng tóc đen mà!

Nói cho người biết, ta đây có kém chi người, ngặt vì ta mắc bận bịu việc nhà, nên ta giả điếc làm lơ. Lẽ gì ta ngao cười người mới phải, mà ta đâu có vậy. Mà sao thầy ta ăn mặc hèn hạ người lại muốn hăng hiếp. Sao người chẳng biết câu : *L'habit ne fait pas le moine* » chắc là người không hiểu câu nầy nên mới ra cơ hội.

Ít lời cho thầy kia sửa lấy.

PHẠM-VĂN-ĐẶNG.
Ancien Elève
au Collège Chasseloup Laubat.

Văn-uyển

Kỷ-Hữu Nhân

Bản chân chi mệt để ăn chơi,
Bởi lẩm thương nhân phải cơn lẻi :
Mệt tác giấp vẫn nào có bạn ;
Bẩy mươi lệt vỏ bấy nhiên người.
Từng nghe của Thạch lần xe lợp,
Chỉ đưa song thu bóng Nguyệt vời.
Mang sỏ đâu không lo cũng nẳng,
Bôn chân chi mệt để ăn chơi.

LÃO-BỒNG.

Tặng Nguyễn-viên-Kiều

Nghệ bảo lâu nay thấy cũng nhiều.
Ít ai hơn đặng Nguyễn viên Kiều,
Câu văn tao nhã không kiên hành,
Lời luận trung bình chẳng khác thiều.
Tay kém người xưa thì bẩy bước,
Cũng phen kẻ trước giảng mười đều,
Nên tài cầm đuốc soi hang tối,
Thiết đáng cho đời tiếng ngợi biểu.

NGUYỄN-TOÀI-CHÍ.

Tự thuật

Nhắc đến thêm buồn bốn phận trai,
Buồn là buồn thế chả bằng ai.
Đỗ Lựu sự nghiệp ba chồng sách ;
Tần-Hồn hưng vong một giất say.
Của trước mỉ riêng nơi kiến-các,
Bỏi bán hồ với bực cân đai.
Hàm Hoàn ngồi nặng khôn ngoài nhớ,
Lệ gối sông Ngưu giọt chảy dài.

LÃO-BỒNG.

Tức-sự

Ta từ Đốc-Lý trở về quê,
Gẫm việc làm quan giống chú hề.
Còn phẩn, còn son còn đỏ trắng ;
Vắng tường chái mặt thẳng ma ghê !

LÃO- BỒNG

Họa

Chú về chùa ở chịu lời quê,
Gánh nặng con mang phải gỉa hề !
Gũng biết lợi danh đường giấi mộng.
Chưa rồi phận sự chả tiếng ghê.

PHAN-TRƯỜNG.

Quách-văn-Thừa

MÉDECIN INDIGÈNE

N° 152 rue Chasseloup-Laubat. — Saigon

Trong Lục-Châu Qui vị nào mua sẻ các thứ thuốc nầy tôi tính mỗi thứ mỗi chục cho 13 tiền gởi tôi chịu, còn mua từ chục 10 sắp xuống tiền gởi người mua phải chịu.

Mua sỉ hoặc mua lẻ các thứ thuốc nầy xin viết thơ, hoặc Mandat cho Quách-văn-Thừa Arpenteur du Cadastre Saigon.

Thuốc Thiên-Môn

Thuốc nầy dùng trị bả chứng bịnh thiệt hay, uống thoa đều được, chế ra hai phương dùng cho tiện.

Thứ hủ nhỏ giá 0$30 — Thứ hủ trung giá là 0$50.

Thứ hủ lớn giá là 1$00 — Thứ nầy mỗi một 100 hủ có giấy thường mỗi cái đồng hồ, làm vui lòng chư quí vị, xin lưu ý.

Thông Hạ Tịch Độc Hườn

Thuốc xổ dùng không đau bụng. Thuốc nầy dùng trị các chứng huốc bón thiệt hay, dùng xổ không đau bụng, ấy cũng là một thứ thuốc bổ thường, cho là quí. — Mỗi ve giá là 0$20.

Dầu Nguyệt-Bạch

Dầu nầy trị các chứng phong độc lê bại, chế sẵn dùng cho đờn bà nhẫn chỗ, bốc gió cả đầu lưng, nhứt mỏi, và con sít nhỏ dùng cho phương tiện hoặc các chứng bịnh khác uống thoa đều được.

Thuốc trị bịnh con mắt

Các chứng bịnh con mắt đều có thuốc trị đặng. Các nơi sau đây đều có trữ thuốc của tôi bán lẻ.

Tại Saigon	— N à in J. Viết, N° 50 rue d'Ormay.
» Saigon	— Nguyễn-văn-Trân, Lục-Tỉnh khách-sạn.
» Saigon	— Nguyễn-văn-Hão, N° 79 Boulevard de la Somme.
» Saigon	— Nam-Đồng-Lợi, N° 160 rue d'Espagne.
» Saigon	— Tân-hưng-Phát, N° 212 rue Paul Blancy (Tân-định).
» Saigon	— Nhà vẻ Nguyễn-văn-Kỷ, N° 5 rue Martin Patières (Dakao).
» Saigon	— Madame Huê, (Chodui mới).
» Cholon	— Võ-kim-Trọng, N° 87 Boulevard Tổng-Đốc-Phương.
» Tânyinh	— Nguyễn-thanh-Nhân, Bijoutier.
» Laithiêu	— Nguyễn-kim-Thời, Commerçant.
» Govap	— Chơn-Thành, Commerçant.
» Phanthiết	— Nguyễn-nhựt-Tân.
» Bentré	— Bùi-quang-Nhơ, Commerçant.
» Baclieu	— Thuận-Đức, Commerçant.
» Sadec	— Hà-phước-Sanh, Commerçant.
» Vinhlong	— Nguyễn-thế-Xương, Khách-sạn.
» Caolãnh	— Nguyễn-xuân-Trước, Commerçant.
» Vungliêm	— Bùi-văn-Năm, Commerçant.
» Canthơ	— Trần-Mạnh, Commerçant.
» Gò-công	— Trần-công-Qui, (Đồng-sơn).
» Chưthơ	— Trần-thành-Chương (Tamngãi Châu).
» Mytho	— Nguyễn-văn-Huê.
» Mytho	— Thôn-cựu-Trung, (Tân-hiệp).

QUÁCH-VĂN-THỪA.

ĐOẢN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

Vì đâu nên nỗi...

(Cảnh-thế — Nhơn-tình)

(*Tiếp theo*)

Vả, nói rằng hai mẹ con bà đã thee người về ở đất Saigon rồi, từ-nhiên cảnh nhà xưa bà phải tính lẻ nào. Bà đem theo được ư ? Không ! Bà bán lại cho người, hay là cho kẻ mướn để ở ư ? Cũng không nữa.

Vậy, để nhắc lại việc đau trong cảnh-sự của bà trước khi còn ít ngày nữa bà sẽ cải-giá, về ở cùng Trần-đắc-Tài sau đây : Dan nhà của bà thật lớn, vườn đất bà thật to, trong nhà đồ-đạc cũng nhiều, nào thức xưa vật nay chẳng thiếu, sức bán lại cũng trên gần ngàn đồng ; nhưng vậy mà bà không hề lấy ra một món, bán bớt một vật nào cho ai cả. Còn chừng đâu vài ngày thì bà bèn mời hai vợ chồng Hoàng-Ân qua giao cho hết ; nói rằng : « Từ đây mẹ con tôi về ở nhà người, và Trần-đắc cũng là người giàu lớn, lại cửa hàng người rất to ; có lẽ — nếu người trưởng đến mẹ con tôi, trong-dụng tôi làm vợ — có lẽ mẹ con tôi cũng được hạnh-phước mà hưởng nhờ của người, sung-sướng tấm-thân. Vậy thôi thì cảnh nhà của tôi đây, hết thảy trong ngoài xin để lại cho anh chị và con nó ở, kia là bông trái, rau cải chẳng thiếu chi, rán công vun-quén lại cho sung-mãu có lẽ cũng đắp-đổi thêng ngày ; lại lúc nầy thăng *Hoàng Ba* nó đi dạy học, tiền lương mỗi tháng cũng có khá, đủ sức cho anh chị ở vậy dưỡng già ; tính vậy là yên-ổm rồi lắm đó. Đã vậy nữa sau — cũng còn không bao lâu đây, để tôi về ở trên, mau thì sáu tháng, còn lâu lắm là mười tháng một năm cũng chọn ngày cho lứa đôi Tấn Tăn hào-hiệp — chừng hai đứa nó ăn ở nhau rồi cũng có qui-mô sẵng cho nó ». Ấy là xong việc nầy rồi đấy ! Gia-thế của bà đã giao về cho hai vợ chồng Hoàng-Ân giữ ở.

Còn qua cảnh của cặp thiếu-niên kia lúc sẻ phân-kỳ ra sao ? Ôi ! Nói khôn xiết, kể vô ngàn ! Tình trong đức khiếc, cảnh ngoài thế lương. Nói tắc : kẻ hẹn đá người thề vàng, kẻ chan giọt ngọc, người hòa giòng châu. Đó là trong hai ngày trước. Cảm thay qua đêm thứ ba là ngày giờ chót, trưởng ai trông thấy cũng động lòng, ngậm-ngùi thay cảng nhau trót nặng lời nguyền mà phải lúc phân tay cách mặt. Nhớ những lời cặp thiếu-niên thô-thẻ trong đêm, cầu nào câu chẳng não-nề ! Thiết-yếu có một điều nầy lấy làm xót thay cho ngày lứa đôi chẳng may đớ-đang duyên nợ, là một mái tóc mai của cô *Hứa-Liên* cắt trao cho *Hoàng-Ba*, ngoài phong giấy có câu thệ : « *Đã nguyện đôi chữ Đồng-lâm, trăm năm thề chẳng ôm cầm thuyền ai !* » và một tấm chơn-dung của *Hoàng-Ba* trao cho *Hứa-Liên*, sau lưng tấm chơn-dung cũng có đề lời nguyện : « *Cùng nhau trót đã nặng lời, dầu thay mái tóc đâm đời lòng ta !* »

Ô ! Tình mấy cảnh ấy, ai còn ngở rằng sẽ ra sao ! Há chẳng gọi cho hương lửa ba-sinh, một ngày nào đây cũng duyên trả phận đẹp, cả nước trùng phùng đó ư ? Ôi ! Thế mà có đề vì đâu nên nỗi !...

(*Chắc rằng mai trắc cảng bầy,*
Ai hay vinh-quyết là ngày đưa nhau !
Trách thay nợ nguyệt-lão cơ-cầu » ...

LÊ QUANG-VĂN.

(*Sau sẽ tiếp theo*)

CÁC NÔNG-GIA ĐIỀN-CHỦ !

Nên đến nơi nhà môn-bài số 9 đường Mayer (*trường học cả của ông Huỳnh-Khương-Ninh*) mà hỏi mua máy xay lúa bằng xy làm bằng sắt và thiếc, đẹp lắm ! Đã tiện mà lại lợi nữa.

Trong một ngày xay được 200 tới 250 kilos gạo trắng. Sức làm có hơn 10 người thường. Còn một điều qui-hóa nầy nữa là máy xay ít có nát ra tấm cho lắm !

Nên mau mau viết thơ cho Ông Brunel ở đường Mayer số 9, hoặc là M. Peysson rue Catinat Saigon mà thương nghị.

Hỏi các nhà nông, điền-chủ nên mua máy xay nầy, các ông sẽ đăng khỏi ngày giờ lông p ! Ít ngày đó.

Mau đi ! Mau đi !

Tự-do diễn-đàn

Nhà giây thép Bình-Phước (Tânan)

Nhà giây thép nầy cất năm 1901, sở Điền-Tin có đề một thầy annam coi sóc, vì là sở ngành, việc làm hoàn toàn cũng nên khen song có nhiều đều trở ngại cho dân ở quản Bình-phước lắm.

Nhà giây thép nầy đề dùng bàn có và gỗ giây thép mà thôi. Ai muốn cần đùng việc chi khác thì phải đi Tânan như là gởi và lãnh bạc, thơ bảo lãnh (lettre recommandée) gói hay colis postaux. Bởi không lãnh mấy đều kể đây nên số tiền thâu vô ít lắm, không đủ mà phát lương cho thầy ở đó đừng nói chi tới các chức việc tăng sự cũng là tu nhỏ nhà giây thép.

Cũng thơ từ cớ việc trễ và mất như trước khi lập nhà giây thép nầy, nói cho có ngăn không phải tại nhà thơ Bình-phước làm mất song phát cho làng, làng giao cho trùm trưởng. Siêng thì phát, lâm biếng hay là mắc việc chi thì để đó, bữa nào gặp người ở xóm gần người lãnh thơ thì gởi đưa giùm, mất còn trốt kệ, gặp nhiều người dám cả gan xé nhựt-trình và thơ người ta coi nữa. Bấy lâu nay các báo đã hết sức kêu ca và cho bạng người ăn cắp báo rất nên giã mang, song nói cách gì thì nói, nó cứ việc nó làm. tự như đờn khải tai trâu, nước xao đầu vịt.

Có nhà giây thép như vậy cũng không ích cho dân, thơ từ cũng tới một lược, duy có giây thép tới trước một hai giờ mà thôi. Như vậy thì giao cho trạm phát cho làng như bấy lâu nước, còn có gởi thơ chậc bản cũng xong vậy.

Ước ao sao quan Chánh sở Điền-Tin M. Defurne cho phép nhà thơ nầy lãnh thơ recommandée, colis postaux cũng là gởi bạc chứt đỉnh thì tiện cho dân quận Bình-Phước biết chừng nào khỏi mất công đi Tânan cách 13 ngàn thước mà gởi đó. Song chẳng nên để tiền tại nhà thơ quá 100 $ phải đóng cho sở thơ bạc cùng là đóng cho quan quận ở gần đó, vì quan quận nầy có đặp ở Tânan thường đến giùm cho sở khỏi bạc. Đặng như vậy thì tiện biết bao !

Lại còn một đều nữa, trong số bạc 100$ không lẽ thầy thông giây thép liều đành giả mình và hồ sơ làm ăn mà đi lấy số bạc ấy, đầu $-0 $ cũng không ai làm chuyện như vậy nữa !

Còn việc thơ từ và colis postaux thì mua một cái xe nhỏ như xe phá mộ, sẩm 2, 3 ngựa để thay đổi chở tới nhà thơ Bình-Phước, chớ giao cho trạm đi thì lâu lắm và cũng nên làm một cuốn sổ phát thơ và nhựt trình giao cho tên trạm ngày nào phát cho chủ ngày nào và người thâu phải ký tên và để ngày giờ mình đặng như vậy thì làm sao mất mất và trễ nữa.

Ước ao cho quan Chánh sở Điền-Tin nhậm lời xin nầy, chẳng những có lợi vô nhiều cho nhà nước mà lại dân quận Bình-Phước lấy làm may mắn và cảm đức vô cùng.

Mới người ở quản Bình-Phước,
V. D.

BÁN XE MÁY

Và đồ phụ tùng xe máy

Cảo cùng lục-châu quới vị đặng rõ, tiệm tôi có bán đủ thứ xe máy và lỗ phụ tùng xe máy như chư quới vị muốn mua sỉ và mua lẻ thì tôi có bán giá rẻ hơn các nơi, xin quới vị muốn dùng món chi thì viết thơ cho tiệm Nguyễn-phước-Long dit Năm Sách Mytho.

May kính,
Nguyễn-phước-Long dit Năm-Sách Mytho.

QUAN CHỦ TỈNH QUAN CHỦ QUẬN MẮY CAI TỔNG !

Chúng ông thường dùng xu-voa mà in trát tri-châu-tri, yết-thị ; hãy mua đá in, thì dùng rồi lau cũng như trên vậy đa vậy, tức thì in tờ khác đặng liền, không cần nấu, khỏi mất ngày giờ, it tốn.

Giá mỗi tấm đá in : 15 $

Giấy tiền hay là giấy quốc-tuế tiền quan, bạc đồng cũng đặng, mua 3 tấm tính rẻ.

Kiểu mẫu cho không nơi M. MẠNH 6 Rue Roland Garros, Saigon.

Avis d'adjudication

Lieu, date et heure de l'adjudication : *Le Jeudi vingt neuf Novembre 1923, à dix heures au bureau de l'Ingénieur en Chef des Travaux Publics à Saigon.*

Objet : Entreprise de fourniture pendant les années 1924 et 1925 de matériaux durs pour l'entretien et le rechargement des Routes Coloniales, Locales et Provinciales comprises dans les Subdivisions du service Ordinaire (Arrondissement de l'Ouest.

NUMÉROS des lots	SUBDIVISIONS	Quantités probables à fournir	Importance approximative pour deux ans	CAUTIONNEMENTS Provisoire	CAUTIONNEMENTS Définitif
1er lot	Saigon et Cholon.	11.500 m3	51.900 $	450 $	7.000 $
2e —	Tânan et Gocông.	10.290	59.300	500	8.000
3e —	Mytho.	23.550	145.000	1.200	19.000
4e —	Bêntre.	12.290	82.500	700	11.000
5e —	Travinh.	13.520	105.800	900	14.000
6e —	Vinhlong.	15.940	97.300	800	12.000
7e —	Cantho.	11.340	83.000	600	8.000
8e —	Soctrang et Baclieu.	11.360	75.000	600	9.000
9e —	Rachgia.	3 340	20.000	200	3.200
10e —	Longxuyên.	8.270	36.000	300	4.800

Bureaux où le dossier peut être consulté : *Bureau de l'Ingénieur Principal, Chef du Service de l'Arrondissement de l'Ouest et dans les bureaux des Chefs des Subdivisions intéressées.*

Cirque Moderne

CỦA ÔNG BEN-BRAHIM

Hát tại sân trước Chợ-mới Saigon. Mỗi đêm đúng 9 giờ rưỡi khởi sự hát đến 11 giờ rưỡi. Thứ năm và chúa nhựt có hát ban chiều.

Xiết nầy điền nhiều lớp rất hay, ai coi cũng phải dòn mình ; theo như trong chương trình thì biết sức.

Đồng-bang ta nên đến xem cho biết cái hay giỏi của người, kẻo uổng lắm ! uổng lắm !!

HIẾU NGHĨA VẸN HAI

Ai cũng còn nhớ bốn chữ «*Hiếu nghĩa vẹn hai*» nầy là tên quyển tiểu-thuyết đã in trong *Nông-cổ mín-đàm*, của soạn-giả *Phạm-minh-Kiên*. Thật là một quyển luân-lý tiểu-thuyết, từ đầu chí cuối đều có tả đủ cảnh-thế nhơn-tình, lại câu văn giản-dị ; nay soạn-giả đã in ra nguyên-bổn, đáng vừa rộng, đầy được 80 trương, giá mỗi cuốn 0$60.

Vậy ai nấy nên mua quyển tiểu-thuyết nầy đã bay mà còn giúp ích về đường phong-hóa.

Ai muốn mua xin gởi ngay cho M. Canhai Đề, tại báo-quán « Công luận ».

LÔ NHƯỢM CÂU

Trần-thành-Chương

Tại Cao-lanh

Kính cùng chư quí khách đặng rõ : Tôi nhờ lòng nhượng hàng đen thiệt tốt bán cho qui khách đăng, đủ các thứ hàng đen, hàng tàu, lãnh, nhiễu, xuyến, vân và hàng bắc hàng ta đủ các thứ bông và bán giá rẻ hơn mấy nhà buôn khác ; vì tôi là chủ là nhượng tính tiền cống nhượng chớ không hề bán mắc. Hàng đã chắc, mà cũng không hề trễ. Vậy xin chư qui khách đến gần lò nhượng thì mà mua thì khỏi sự lầm.

Như vị nào ở xa muốn mua xin gởi thơ đề rõ-ràng đánh tín-ấn, chỗ ở cho tôi, hễ đặng tin hàng sẽ gởi liền trong kỳ tàn kỳ. Hàng gởi *Contre remboursement* nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh hàng. Cho vị nào muốn giao hàng trắng mà nhượng đen thì tôi cũng xin làm giao ước rõ-ràng chẳng hề sai chạy.

Xin chư qui khách nhậm lời chiếu cố.

TRẦN-THÀNH-CHƯƠNG
Gérant de la Teintarerie (Cao-lãnh)

BÁN 80 CÁI XE KÉO

Còn mới gần thiệt nói. Mua lẻ hai ba chục cái cũng đặng.

Xin đến nơi tiệm Quảng-lành-Xưởng 231 rue d'Espagne.

TRUNG-HUÊ Y-HỌC-SĨ

Diệc-hoài-Đường

Là một danh-y nơi Trung-Quốc, thật là tài cao học quảng ở ở chẳng phải tầm thường. Bịnh-nhân mà người chịu chữa chạy thì hễ đường Kiều-hồi xuân chẳng chứng nào trở đi trở lại, bịnh định chẳng chắc chắn chẳng hề sai phương.

Mỗi ngày người tiếp rước thăm-chẩn và khám bịnh tại nhà thuốc *Trung-việt đại được phòng Thiên-hòa-Đường* tại Cholon đường Thây-binh số nhà 208.

Bịnh nặng ở xa đến không đặng, thì người cũng sẵng lòng đến nhà coi mạch.

MỚI VỀ

Quyển *TÂI-SINH-DUYÊN* (*hậu-biên*) của điển-giả Nguyễn-đỗ-Mục ở ngoài Bắc mới xuất bản tiếp quyển (*Tiền-biên*). Nay có để bán tại báo-quán *Nông-cổ mín-đàm*, giá mỗi quyển cũng 0$90.

Xin ai nấy nên mua một quyển để xem chơi cho rõ hết đầu đuôi. Tuy là chuyện xưa tích cũ nhưng mà điển-giả có công khảo-dịch lại đúng-đắng và văn-từ điểm-lệ hơn nhiều. — Kỳ nầy đây được 239 trương. Ở xa mua xin gởi lên 0$15.

N. C.

CÁO BẠCH

Kính cùng quí ông quí bà trong lục châu đặng rõ. Nhà hàng tôi hiệu Tấn-Phát-Lợi lập đã trên mười năm nhờ ơn quí ông quí bà chiếu-cố nên mới đặng hưng v. ượng. Trên có phòng ngủ dưới bán cơm tây, rượu tây. Muốn dùng cơm Annam cũng có. Và tôi cũng có lãnh nhiều đám tiệc lớn đều khen ngợi hết. Gần hay là xa cũng đặng. Hai cũng phố-lầu đường cầu tàu Mỹ đi lên.

Nay kính,
Chủ-nhơn : TƯ CẢNH.

NHÀ MÁY XAY NAM-THUẬN-AN CỦA M. NGUYỄN-CHIÊU-THÔNG

Máy xay lúa chạy bằng điện-khí, và máy móc mới tinh-hảo, ở góc đường Palikao Cholon.

Giấy thép đề Thông Cholon Binh-tây

Giây thép nói số 729.

CÁO BẠCH

Nhà hàng hiệu « NAM-KIN » ở đường *Lefèbvre 11* et *13*, tôi đã mướn lại rồi.

Kể từ ngày *14 Septembre* nầy cửa hàng bán luôn luôn.

Những người nấu ăn rõ-ràng là người khi trước có nấu cho nhà hàng *Ollivier*, thiện nghệ ; nên qui ông qui bà có tiệc đám ăn, đám ma, hoặc là hoặc nhiều, tôi cũng đám lãnh và sẽ rõ-ràng làm cho tiêm vừa.

Cả thảy rồng lâm các thứ món mỗi ngày qui ông qui bà muốn đặt thì tôi hành nấu cũng có và bán kỳ là hoa nhiều vậy thôi.

Hàng «Nam-kin» mở cửa nấu luôn cả ngày.

Có phòng ăn riêng cho qui khách muốn đặt đồ ăn cho ý mình (*menu spécial*).

Trước cửa nhà hàng sẽ treo tấm thông báo hiệu nguy của phòng thương-mãi nói về giá bạc giá lẻ, hàng hóa nhập cảu, xuất cảu vân vân.

Cả cả đều thấy nhựt trình tây ý qui khách xem thấy.

SIMON GÂM
Directeur du Restaurant «NAM-KIN».

XIN ĐỌC TIỂU-THUYẾT

SƯƠNG MAI NGỌN CỎ

Nơi trương thứ tư.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIÊN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu ; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến riêng mua bán lúa. — MUỐN HỎI GÌ THÌ HỎI NHÀ SẢN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

Có đặt hàng ngoài tại Cantho — Và có lập chánh nhơn lớn nơi các chỗ tốt-tốt

Phòng việc ở tại đường Belgique môn bài số 15.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

Nước « du PESTRIN » trị bịnh thần hiệu, như bịnh : đau trong ruột, bịnh hạ lợi, bịnh sưng ruột.
« OVOMALTINE » là một vật thực rất hay, để dùng khi có bịnh đau trong ruột, bịnh sưng bao tử.
Rượu chát trắng và đỏ hiệu « con dơi CHAUVE-SOURIS » là một thứ rượu hảo hạng.
Rượu bọt, hiệu « bière SPARLI » màu vàng dợt và vàng đậm. — Rượu có bọt như sâm-banh, hiệu « MARQUIS DE WESBEY».
Rượu champagnes, hiệu : de MONTEBELLO — HEIDSIECK — PIPER HEIDSIECK.
Giấy đề văn thuốc, hiệu « con dơi CHAUVE-SOURIS » — Thuốc văn rõi hiệu « Con 6 AIGLE ».

Trử bản tại hãng ông Henri BLANC, môn bài số 62 đường Catinat.

Đường đến cảnh tiên

Châu-thành lớn nhiều dân cư-ngụ.
Lâu, đài, dinh, xe, ngựa dập diều.
Càng đông khi thớ càng nghèo,
Nực nồng khó chịu sanh nhiều chứng đau.
Muốn ngừa trước thì nên mua tới,
Đường Bonnard ở góc nhà thương (nhà thương thí).
Nơi nhà hiệu **The Crystal.**
Trữ nhiều thứ rượu tinh anh trong đời,
Lirsonade như lời hẳn thật,
Uống một ly khỏe khoắn tinh thần,
Mua thì coi nhãn ăn-cần.
Trái chán tỏ rạng, hài đồng cầm đưa.
Nghe của tốt người ưa làm giả,
Đặng tôm thâu mối lớn về tay.
Cái xin quí-vị đặng hay,
Giúp nhau làm ngới ngân ngày đám quên.

The Crystal,
đường Bonnard gần nhà thương,
SAIGON.

CÁO BẠCH

Người Annam !

Vậy chớ anh em có muốn biết luật-pháp, cai trị anh em là làm sao không ?

Vậy chớ anh em có muốn biết bịnh-tình, gìn giữ của mình trước Tòa-án làm sao cho được ăn ở kiện của anh em không ?

Hãy chớ lăng.

Vậy chớ qui chúc có muốn biết quyền-phép và phận sự của các ông là làm sao không ?

Tưởng là qui-chức muốn biết đó lắm chớ!

Ấy vậy phải mua cái ngân-phiếu-bài (mandat) 15 đồng bạc mà gởi cho ông Robert Crémieux, nhà ở tại Saigon đường cái Bonnard môn bài số 16 hiệu, rồi lập tức ngài sẽ gởi các quyển Mục-lục, Luật-lệ, chỉ du lịch nghị, và thể-lệ tuần thành đã xuất bản ấn hành ra rồi từ hồi tháng sáu tây năm 1923 cho tới ngày nay, các quyển sẽ ấn hành mỗi tuần lễ trọn trong một năm, nghĩa là từ tháng juin 1923 cho đến tháng Juin 1924, cho các ông đọc dùng cho biết hưởng quyền-phép và làm phận sự mình cho khỏi chỗ sai lầm, thiệt hại cho mình như bấy lâu nay vậy đó.

Như gởi 15 đồng bạc mà mua một năm Mục-lục, Luật-pháp, thì lại còn đăng thường mỗi cái Bon để dùng mà hỏi thăm việc kiện thưa, dầu cho khó đi, đại sự thế nào đi nữa, thì ông Robert Crémieux cũng ra công làm giùm không ăn tiền bạc công chi hết thảy.

Xin qui chức đặng quên ông Robert Crémieux, trước đã có làm trang-sư tại Tòa-phúc-án thành Paris trọn 12 năm trời, lại là người khoa mục, thì đã trường quốc-chánh-pháp nữa. — Mỗi có một mình ngài lập-nhà giấy trong Nam-việt mà lo giúp việc kiện thưa bên Tòa-án (nhà thương Tòa-bố (phan-tì) như vậy mà thôi, cho tuổi nay chưa thấy có ông nào làm đặng hiệu việc như vậy đó...

Đã có nhiều người thất kiện rồi, đến cậy ngài làm lại mà ăn được vụ kiện.

Đã có nhiều kẻ chịu cho phương thế biện bác Luật-pháp mạy mắng và ích lợi của ngài làm thật là tuyệt diệu, công hiệu lắm!

Đã có nhiều người đã vui lòng, là vì đã cậy ngài, lo giúp việc được thế lợi một cách mai mắng, mau rồi việc lắm đó.

Như anh em mà *đã có*, hoặc *đương có*, hoặc *sẽ có*, công việc kiện cáo chi, thì phải đến tại Saigon, đường cái Bonnard, môn bài số 16 hiệu, mà cậy ông Robert Crémieux lo giúp việc cho thì an lòng. Lại anh em phải đọc, lấy cuốn Mục-lục, Luật là lý luật. Thế lệ, của ngài sao dịch ra chữ quốc ngữ đó, thì rõ biết được cách thức làm đơn trang làm sao an tiết Tòa sử và Tòa Phúc án làm sao, trái thì lệ tuần thành trong làng xóm là làm sao, và các công việc khác nữa ra thế nào, công việc của mỗi người đều phải biết lấy mà xử đời cho khỏi cho sai lầm.

TIỆM ĐÓNG XE

SỬA XA BÁN ĐỦ BỘ PHỤ TÙNG
Đường Laro môn bài số 99 và 101
Đề-bộ (SAIGON)
● TRẦN-VĂN-HIỆP CHỦ TIỆM ●

Kính cùng Lục-châu qui-khách đặng rõ. Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : xe mui, xe hai banh, xe kiểu, xe kéo ; xe bò ; cũng có đóng thùng xe ba theo kiểu kiểm thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, mười xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe sẵn lại chắc chắn ; có bán đến xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây gián bên tàu chở lại, cao-su đặt 48 thay trong banh, kiểu đen lắm đặt kỉ xe đúc chắc và song mà bằng da tây may rất khéo và chắc, có bao yên cối, cuống dạp hai tiếng, bình để thắp đèn khi đi theo xe, sơn xe và sửa xe.

Cái mới qui khách có dịp đến Đề-bộ tin giá lại tiện tôi mới khai trước coi công cước của tôi làm, sau có cần đóng món chi đa thiểu, mua giúp làm ngới thì tôi rất cám ơn ba cô.

Còn nhơn qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả thì xin lòng hãy đáp.

Nông-cổ Mín-đàm báo Quốc-âm.
Thực-tân công thế chớ nên lầm.
Việt-thinh thông Pháp Annam viết.
Ích lợi quyền mình nghĩa quê thâm.

NHƠN-TẾ Đại-dược Phòng

69, Rue de Jardins,69 Cholon

Bổn-hiệu Nhơn-Tế dược phòng khi trước lập tại Thương-Hải, có phân lập một tiện tại thành Quảng-Đông ; nay cũ lập thêm một tiệm tại Nam kỳ, nơi cho-lớn, đường Jardins, môn bài 69. Chuyên rõng chế-luyện các thứ thuốc hay, xa gần cùng đều biết danh rằng rất nên thần-hiệu.

Bổn dược phòng có dùng cái nhãn « *Nhơn tiên đi tìm mai* » làm tin, đâm hứa chắc với chư tôn : thuốc của bổn dược Phòng toàn là nhứt hảo-hạng. Có trữ và bán lẻ, mỗi các thứ thuốc *Cao, Đơn, Hoàn, Tán* đều ứng-nghiệm như thần. Nếu chư tôn có cần thuốc chi của bổn dược phòng, xin viết thư đề « NHƠN TẾ DƯỢC PHÒNG N° 69, Rue de Jardins » thì chúng tôi sẵn lòng gởi đến lập-tức chẳng sai ; mà xin gởi *Contre remboursement ;* (đem tiền đến nhà thơ mà nhận lãnh thuốc) tiện hơn.

Và xin chư tôn có mua hãy nhớ nài cho được cái nhãn như trên đây thì mới được thuốc tốt lại khỏi lầm đồ giả.

Những thuốc hay của bổn hiệu sẽ lần kể ra sau đây :

PHỤ KHOA KIM PHỤNG HƯỜN

Việc viết khôn đạo thánh nam, khôn đạo thánh nữ, vinh bảo khôn chi đạo, thảo chăng điều kinh, nên đường bết thúc thiên kiếm, tác xử bi tho, chế nên thứ thuốc điều kinh nhẹ là (Phụ-khoa-kim-phụng-hườn) chủ trị đơn bà con gái khí huyết suy nhược, thân thể gầy ốm, kinh nguyệt bất điều, thích bạch đái hạ, lâm hàng tử cung sự lạnh, lâu ngày không thai, nhứt thiết hư tổn, bất túc bà bịnh sanh con chứng, thường dùng thuốc hườn nầy định nàng điều kinh chưởng tử, bảo sẵng an thai, thiệt là một phước g thuốc rất hay, để trị các chứng bị ho cho đờn bà con gái hiện, nghiệm như thần đó.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy :

1° Đường kinh hoặc trồi, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều ;
2° Bạch đái, bạch dâm, ra hoài không dứt ;
3° Đường kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm ;
4° Khí huyết đều hư, đường kinh không có ;
5° Hoặc đường kinh ra nhiều quá, như muốn lâm bàng ;
6° Đường kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;
7° Thân thể chẳng yên, xây xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;
8° Đau lưng, mỏi cẳn vang mét, ốm gầy ;
9° Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;
10° Đẻ rồi ít huyết ra đau, hoặc là nhao không ra.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 1 hườn, uống với nước trà. Còn đờn bà đẻ thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.

CỮ ĂN : Những đồ sống sít lạnh lẻo, cùng là đồ rang nướng nóng nảy, đều đề chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn giá là. . . . . 1 $ 00

Xin các vị có mua thì phải nhìn cho kỹ cái hiệu Nhơn-Tế cỏi ngựa tìm mai kẻo lầm đồ giả.

Người phong-lưu thường ưa dùng thứ thuốc hiệu MÉLIA của hãng L'U. C. I. A. lành làm Đại-lý cho cả Đông-dương. Vì thuốc MÉLIA hút thơm khói, ngon đâm, có nhiều sắc một đầu đề ngậm khỏi nóng môi. Trong mỗi gói lại có đính theo một tấm hình rất đẹp. Thử hút một điếu, tinh-thần lấy làm sảng-khoái.

廣東天生堂藥房 Thuốc Điều-kinh

Của hiệu THIÊN-HỶ-ĐƯỜNG
Quảng đông

Phương thuốc này là của một người Vê ở trong phủ Thân-vương kinh-đô truyền lại, thuốc tốt chế đăng, chuyên trị các chứng về đờn bà, như thân thể yếu đuối, kinh-kỳ trồi sụt, uống nó rất kiến hiệu như thần, thiệt là một phương thuốc thánh và phụ-khoa, một thứ linh đơn đề chúng-tử vậy.

Bổn-hiệu lâm tổng-đại lý, có gởi bán khắp các tiệm bào chế các hạt. Bổn-hiệu xưa nay có trữ bán *Quế-Thanh, Quế-Qui, Quế-Quảng* và *Yên-hồi-an, Dầu-phong, Trầm-Hương* vân vân hơn hai mươi mấy năm nay, giá bán rất nhẹ.

Chư-tôn quang cố, hoặc tới mua hoặc gởi thơ bổn-hiệu xin hoan-nghênh hết.

Tổng-đại lý và Phát hành
NGHĨA-THUẬN-HIỆU
56 nhà 278, đường Thủy binh Cholon

TÂN-TÂN-HIỆP-THÀNH

Ở TẠI ĐƯỜNG VIÉNOT, số 40, NGANG CHỢ MỚI SAIGON

Nhãn hiệu số cầu chứng tại Tòa **HUỲNH-VĂN-NHUNG, kẽ nghiệp,** Marque déposée

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ân trầu có chưn hang đong si ni-kên (Nickel) qui-khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lấp tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

NHÀ MÁY XAY NAM-THUẬN-AN CỦA M. NGUYỄN-CHIÊU-THÔNG

Máy xay lúa chạy bằng điện-khí, và máy móc mới tinh-hảo, ở góc đường Palikao Cholon.

Giấy thẹp để Thông Cholon Bình-tây

Giây thẹp nói số 729.

實血養女婦房藥生澤杜
ĐỖ-TRẠCH-SANH LÃO-DƯỢC-PHÒNG

CHOLON, Quai Minh-huong N.7

LỤC CHÂU QUỚI KHÁCH TƯỜNG LÃM

Nay tôi xin cắt nghĩa ra cho lục châu quới khách biết rằng các thứ thuốc cao, đơn hoàn, tán, mà bán tại đây là gốc thuốc ở bên Trung-quốc tại Quảng-đông tỉnh thành hiệu Trạch-Sanh-Viên, là tiệm của ông già tôi, người lão luyện tinh chuyên rõng nghề thuốc, có 50 năm đi còn tới đây là con qua ở đất Nam-Việt trốt 30 mấy năm đư cũng nối theo nghiệp cha tôi mà buôn bán và tôi có chế thêm nhiều thứ thuốc cũng là cao đơn hoàn tán, được thấy, được đâu, hiệu tiệm tôi là Đỗ-Trạch-Sanh lão dược phòng trong lục châu quới khách đều biết tiệm tôi ở gần bên lạc-son trước cửa có đề 2 cái hình người trong kiến cho dễ kiếm cần như cho tôn biết chữ thời nhìn hiệu Đỗ-Trạch-Sanh lão dược phòng, N° 7 quai de Minh-Hương à Cholon. Quới khách có lòng mua bán với tiệm tôi, thời tôi cũng hết lòng tiếp đãi và tôi không dám nói ? giá bất luận trẻ hề lớn tôi không lừng khi đã, và tôi có bán các thứ thuốc nói theo trong toa thiệt nhiều phương linh diệu, như có mua thứ thuốc nào của bổn được thời phải coi trong toa nhãn hiệu có hình Phật-Bà ngồi tòa sen tay cầm phất trần là đồ thiệt khỏi lầm đó giá mạc cần như chư tôn mua các thứ thuốc nói trong cuốn sách nầy hễ mua nhiều tôi tính giá nhẹ không phải nói giá y như trong toa thuốc đan.

BỔN CHỦ NHÂN CÁO BẠCH

Phụ-nữ Dưỡng huyết bửu

Vì chăng khi là chủ tể của người đờn ông, huyết là cội nguồn của người đờn bà, bằng huyết chẳng đủ thì vẻ mình gầy ốm và đường kinh không đúng khi nó có thai, còn đề lâu không trị thì huyết kém khô khan tánh mạng khó bao, nay bổn đường thường thấy nhiều cô nhiều thím hay đau bịnh máu, nên tiệm tôi chọn lựa cái thứ thuốc nào nghiệm nơi theo phép hèn hoc mà chế ra thứ (Dưỡng huyết bửu) nầy để giúp chẳng luận đờn bà già trẻ đùng đặng, bằng uống thứ thuốc nầy thường thì nó sửa máu mà lại, đường kinh đi đúng trở nên mập mạp ít sanh bịnh mà lại có thai nữa, thiệt là một thứ thuốc hay của người đờn bà dùng, như mấy người có bà có bịnh nên mua mà dùng, có mua thứ thuốc nào của bổn đường phải coi có nhãn hiệu Phật bà thì khỏi lầm đồ giả mạo. Phép trị :

1° Người đờn bà đường kinh không đúng hoặc trước hoặc sau, từ-cung lạnh, còn đường kinh gần tới thì hay đau bụng, hoặc đi đứng hoặc nằm hếp đều làm bàng, hoặc cái nhao không ra hoặc ra huyết bạch nhiều trong các chứng nói đó thì uống trong một tuần lễ thì máu me điều hòa ít hay sanh bịnh.

2° Người đờn bà ốm kém huyết thiếu, từ-cung lạnh, và ăn uống không ngon, hoặc bịnh hậu điều bổ không lại nước da vàng vàng trong mấy chứng nói đó thì uống thuốc nầy thì từ cung ấm ăn uống dậng, nước da hết vàng.

3° Người đờn bà giàu sang không làm việc nặng, mà cứ ở chốn thâm khuê ham vui quá độ, cho đến nỗi mau chay không điều làm đau lưng tay chơn mỏi mệt hoặc từ-cung bỗi sức bao kém cho nên đường tinh vào mà chẳng đậu con thì uống thuốc nầy một tuần lễ có sửa lành thân lại vui vẻ tự nhiên từ-cung đặng sức thuốc bổ lại rồi sau ít có thai.

4° Của như đờn bà có thai rồi nếu thường thuốc nầy thì nó giúp cho huyết khí sung tức ngày sau đề cũng đề mà đứa con cũng mạnh giỏi luôn luôn ít sanh bịnh, vì bởi tiền thiên đặng thuốc bổ cho đến gia cũng ít bịnh.

5° Người đờn bà lớn tuổi rồi khí huyết suy nhược nó làm cho hai lỗ tai lùng bùng và mờ hai con mắt tinh thần mỏi mệt đau lưng nhức xương chỗ đơn điền khí yếu đi bước khó khăn hằng ưa nằm thì ốm thì ốc nầy thì người thân sung tức, già trẻ nên trẻ, trong các chứng nói đó thiệt là thần hiệu.

Cách dùng : trước bữa cơm mỗi ngày 2 lần uống chừng 1 muỗn ăn canh, khuấy với nước sôi rồi uống.

Giá mỗi ve. . . . . 2$00

(Chư-vị muốn mua thuốc của bổn-đường xin gởi mandat theo, hoặc là gởi thư rồi bổn-đường sẽ gởi cách (Contre-remboursement) nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc).

Đại-Quang Dược Phòng

Boulevard Tổng-đốc-Phương N° 25 — Cholon

TRỊ BỊNH VÀ THAY CON MẮT

CÁO BẠCH

Bổn Dược-Phòng đã trữ bán các thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có đóng cái nhãn « Con Bươm-Bươm » làm tin, chư tôn có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn « Con Bươm-Bươm » mới là thiệt, thuốc của tiệm tôi, kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại.

Bổn hiệu có gởi bán các nơi tiệm thuốc trong Lục-Tỉnh. Chư qui-vị muốn đặng gởi thư đến cho tôi, xin gởi MANDAT phương-phiếu được hay là gởi thư không tới sẵng lòng gởi thuốc lấp tức mà gởi Contre remboursement (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc) Còn chư qui-vị muốn hỏi thăm việc thuốc men cùng bịnh hoạn chi thì tôi sẵng lòng đáp.

THƯỢNG HẠI BẠCH-ĐỘC-HOÀN

Thầm tưởng những bịnh nguy hiểm là nơi việc phòng sự quá độ sức không đủ mà gần gượng cuộc phòng tiếp, phiền thấp khí, nhiệt độc mà sanh bịnh đau lâu, đái gắc, nước đái đục hoặc đỏ, ? các vàng, nóng nảy, ký là những chứng đau lâu chắc chắn. Bổn đường xét kỹ chế ra thứ thuốc nầy có ích rõng thuốc tốt tánh rất bình kỉ dùng nhiệt, hết luận người yếu kẻ mạnh chỉ bịnh đau lâu, đông đến liền thấy hiệu, bất kỉ người khí, tiểu lòng ở đông đúc ; con trai đau bịnh nầy trong ít đái nhiệt, đông đến thuốc nầy hay lắm, đờn bà có huyết bạch, cũng trị được cả, uống vào khỏi sau giải sanh chắc khỏi bịnh hoạn, lại tuyệt nọc độc khỏi nóng thuốc trở cảng, bịnh nhẹ đông chứng một hai lần thấy mạnh, sau bịnh nặng thì bốn năm lần liền dứt, không đau đi đau lại nữa, những khách hàm vui ai đám chắc khỏi đau lâu, nếu rủi ro vương nhằm các chứng nói trên đây mua đến g thuốc nầy trong một ve mạnh tức thì, thiệt là một phương thuốc sang đặc hạt nhất trên đời.

CÁCH DÙNG : Ngày thứ nhứt mỗi ngày 1 ve, ngày sau mỗi ngày uống nửa ve chia làm 3 lần, sớm mai, trưa và tối, khi đói bụng nên uống

Cữ ăn : đồ dầu, rượu, tôm, cua và phải cữ đừng gần với đờn bà.

CÁCH DÙNG

Những chứng bạch trược mới phát đường tiểu tiện đau nhiều, thì mỗi ngày đều uống một chưng chia làm ba lần thì đường tiểu tiện hết đau, rồi sau mỗi ngày cứ uống nửa chưng đừng cho cách lâu cũng chia làm ba lần đừng với nước trà hay là nước phèn nhẹ uống bụng đái rất hay, lại đừng vị phèn nhẹ mà nấu với nước đã trong đó chưng rửa ngoài, mỗi ngày phải rửa một hai lần nơi cái lâm, như bị nhẹ thì 5, 6 ngày nên bịnh sung thì trong 10 ngày phải mạnh hết, đã phải cữ uống rượu, trái gái và ăn đồ mau rã.

L. . . . . 15 . . . . . US40 — 12 m giá là . . . . . 4$00

Có bán tại nhà bào chơn-dung Nguyễn-đức-huấn

Thuốc hiệu *ROB* của quan thầy *ROBER* bào-chế

TAY ĐỘC BẰNG LOÀI THẢO MỘC

Dùng cái tinh-ba của cây *Salsepareille* (xích-phục-linh) và cây *Cresson* mà chế ra.

Chữa các chứng bịnh ngoài da, lác voi, lác, ghẻ phỏng.

Đau nhức xương, đau đường huyết chạy, ghẻ và ghẻ hớm, ung nhọt, nhức trong mạch máu.

Trị chắc lành bịnh mọc mục trong da (đinh-sang)

Thuốc nầy dùng ròng thảo mộc chế ra, đã khử các thứ cổ chất độc và hiểm-nghèo, vì thuốc ROB của quan thầy ROBER bào-chế để *trục-khí và làm cho cả cơ-quang trong mình mạnh lại.*

Thuốc nầy uống đề chịu, mau chạy, đề tiêu hóa, dịu-dàng thơm-tho, quả là thứ thuốc *tẩy độc* rất hay.

Làm cho máu ra tinh khiết, bất hạng là nam, phụ, lão, ấu, lúc đổi thay mùa tuyết nên dùng nó mà ngừa bịnh.

Trử bán.— **PHARMACIE CENTRALE MUS,** đường Catinat từ số 195 đến 201, Saigon.

Thuốc dán của quan thầy ROBER chế

Khi dùng thuốc ROB uống trong thì nên dùng thuốc dán của thầy ROBER *(Dermatosine* du Dr ROBER) mà dán ngoài, thì trừ cả các chứng bịnh ngoài da.

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rút số để hoàn lại *(Obligation Panama à lots).* Lúc mua phải nếp ngay 20 quan, còn thì mỗi tháng nộp từ 17 đến 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày để dành mấy sẽ, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về lô nào thì mình được lãnh nguyên cả tiền lô ấy. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lô từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 3 triệu lô đề francs đề lots par an.

Như vậy mua trái đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY :

130 lô	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
260 lô	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

NGƯỜI CÓ TRÁI ĐƠN ĐƯỢC DỰ CUỘC RÚT SỐ MÃI CHO ĐẾN KHI SỐ TRÁI ĐƠN RÚT RA THÌ THÔI.

Các lô được lãnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bằng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bằng kê đúng với cái trái đơn để tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng cứ 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự vào cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère MARSEILLE, France

Kính thọ đường huỳnh duy tính bí chế linh dược

Rue de Canton N° 142. — CHOLON

MARQUE ★ ★ DÉPOSÉE

(Thần tiên bách trược hườn (Thuốc đổi lậu)

Thuốc hườn nầy lựa rõng thuốc thượng hạng mà chế luyện ra tăng thuốc bình hòa mà có công lực của thần hiệu. Chữa trị các chứng bịnh lậu bởi bị thấp nhiệt hạ dâm, hoặc bị đường-mai độc truyền nhiễm, lâu kỉ là mới hay là lâu năm, hoặc đau hay không đau, hoặc vàng hoặc trắng, cũng ra đầu ve, hoặc có hồi. Hễ uống thuốc nầy thì giải được các chứng độc, và thấy hiệu nghiệm như thần. — Còn đờn đái cũng trị được.

Giá mỗi ve lớn là. . . . . 1$00 . . . . Ve nhỏ. . . . . .

NGƯỜI SĂN BẮN

NHƯ MUỐN BẮN CHO CHẮC CHẮN BẮN XA VÀ CÓN THÌ PHẢI CHẾT LIỀN THÌ HÃY ĐẾN HÀNG

ông L. CAFFORT

ĐƯỜNG CATINAT

MÀ MUA SÚNG ĐỦ HIỆU KIỂU ĐƯƠNG THỜI Ở THÀNH SAINT-ÉTIENNE

ĐI LẤY CỐ HƠN 1000 CÂY TRONG KHO

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. (scan từ microfilm của Đại Học Cornell).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

TRUNG-ƯƠNG DƯỢC PHÒNG

Số nhà 195 — 201 đường Catinat Saigon ông *J. MUS* bào chế tề sư hạng nhứt.
Bào chế theo toa — Chuyên môn — Đồ phụ tùng — Thảo dược — Bó rịt.
Bán các chất về Hóa-học, Y-học và Kỹ-nghệ.
Thuốc tốt mà giá lại rẻ.

Nhị-Thiên-Đường Đại-dược-phòng

38, Rue de Canton, 38 — CHOLON

ĐÁNH DÂY THÉP
ĐỂ NHỜ VAY
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
CHOLON

Dây thép nói : S6 688

Có bán đủ các thứ thuốc cao đơn hoàn tán thần hiệu như sau nầy :

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG THUỐC RƯỢU
(Thuốc rượu Nhị-Thiên-Đường)

Thuốc rượu của hiệu Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, đã nơi tiếm chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại; thiên niên trung-thọ đoạt lạc bảo chi-công, xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thần điều hòa huyết-mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Kẻ nếm nó thường thì một mặt hồng nhuận : gái trẻ già vẻ, bền mãn đều đồng đồng thiệt có là hai bề Thánh-dược, công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu nầy thường thì động tiêu trừ hết bịnh, tinh-thần khương kiện định dưỡng tiên thân; khai-tỉ kiến vị, mãn mục đều đồng, nước da mịn-màng; những người mà tiên-thiên bất tiếc, hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó chẳng thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng ủi ốm gầy đó nên dùng nó buổi sớm an-thai bảo-sàng, thì uống thứ thuốc rượu nầy thì có bạo hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vô-dược rất nên bổ dưỡng.

Chỉ ký những bịnh sẽ ra sau nầy :

1° Người còn thiếu nên mà dùng nó thì khỏi sự tiên-thiên bất tiếc.

2° Người lão niên mà uống nó thì khỏi lo hậu-hoạn thất điều.

3° Đờn bà con gái mà dùng nó thì khỏi lo bịnh hậu, thất điều.

4° Người vô nhơn mà dùng nó thì có ích về kiến-trí mạnh mẽ.

5° Người thương-cổ mà dùng nó thì có ích về sức lao mà không mỏi.

6° Người bế thuốc a-phiện mà dùng nó thì có ích về nó khỏi phạm nguyên bịnh.

8° Người không có con mà dùng nó thì ắt nhiều con chán.

CÁCH DÙNG

Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phút đồng hồ tùy theo sức mình mà uống

Giá mỗi ve lớn là.....	1 $ 00
Mỗi ve thường (ve nhỏ) là.....	0 20

Chư-vị hãy nhìn cho kỹ cái nhãn ông Phát nhơn nơi hiệu Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm thứ giả, uổng rae sanh bịnh.

HÒA ĐÀM THUẬN KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN
(Thuốc hòan trị bịnh ho)

Vì chẳng đàm là gốc nơi thổ, nguồn cội nơi hỏi nơi đồng thấp của thân đàm mà sanh ra nơi tỉ-đàm, rồi ngưng khí lại nơi phổi, cho nên ta chế gốc sanh đàm cho phối là đồ để chữa đàm.

Lối xưa có nói : Để trị đàm thì trước phải trị khí, khí thông tiêu đàm tiêu :

Cách trị như vậy mới phải phép.

Phàm bề ngoại cảm lạc đàm, nặng thương ẩm-thực, tài phát khí ắt bị bnất, tích ứ nước miếng lại mà thành đàm. Nên trị không trúng cách, thì sanh ra bịnh đàm, hoặc sanh bịnh ho, ngũ nghệ không được, hoặc tay chưn đờ đẩn không nổi, hoặc gân cốt nhức mỏi, hoặc nghẹt lỗ trái tiêm, hoặc hơi nói không được, hoặc sanh nhiều chứng lạ, nói chẳng hay cùng.

Nhưng mà bịnh đàm tuy nhiều duyên cớ, hoặc bị phong hàng thử thấp, hoặc vì nóng, hoặc ăn đồ lạnh lớn sống sít, mỗi mỗi khác nhau : song chỉ yếu của là vì các thuốc khí là đều thứ nhọt.

Bổn đường khảo cứu đã nhiều năm tìm các phương hay mà chế luyện hiườn thuốc nầy ra, hết cáo ho đàm hay là ngưa đàm, cùng các chứng lạ; chẳng luận là bịnh nặng nhẹ, hễ uống thuốc nầy vào thì ứng nghiệm như thần.

Dầu cho bịnh đã lâu năm đem chữa đã nhiều, hễ đem thuốc Hóa-đàm-thuận-khí-chỉ-khái-hoàn nầy thêm mình mà uống cho thường, thì người khỏi lần lần bịnh phục, đàm khí tiêu hết quyền, chẳng cần đuổi mà nó tự nhiên cùng hết.

Chư-vị có mua thì xin nhìn cho chắc nhãn ông phát mập oán hiệu Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần nâng một hườn sớm mai, trưa và tối, uống với nước trà.

Mỗi hườn giá là.....	0 $ 10
Mỗi hộp 10 hườn giá là.....	0 90

THÁI-DƯƠNG-CAO

Thứ thuốc dán nầy để đóng mà dán 2 bên nhũng tang, trị về bịnh chóng mặt, nhức đầu rất thần hiệu.

Giá 2 miếng là..... 0 $ 05

Dầu bạc hà hiệu RICQLÈS nầy trừ đặng bịnh tả rất thần-hiệu. Khi uống phải thêm vào một chung nước trà tàu nóng. Đương khi sôi bụng đi tiêu nhiều thì uống vào liền cầm được. Lại trong khi trời độc địa, mỗi bữa nên pha vào nước trà-tàu để đường uống thì càng tốt lắm.

Nhìn nhìn cho kỹ hiệu RICQLÈS kẻo lầm đồ giả mạo.

Thuốc chữa bịnh đi ta là
riệu bạc hà,
(de Ricqlès)
Lấy vào một chén nước
chè nóng, pha bạc hà
Ricqlès
vào rồi đồng thì chừ được
việc đi ta-và giức dấu
mấy sốt.

THI-THƠ Tiệm thợ Hạc

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO
Bijoutier ancienne Maison de
NGUYỄN-VĂN-GIÁO
13, rue Schrender, Saigon

Kính cáo cùng quí công, quí bà đặng rõ, Nguyễn tiệm đây ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãng phần rồi. Nay cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, những là : trâm, cuvợ, liền cổ-nổi, bông lai, nút áo, vàng đôi, kiền cầu, neu bịnh, neo đặt, đồng chiếc vân vân. Đồ thứ theo kiểm thời, cũng như ngày trước vậy. Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi ; xin vui gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông, quí bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cần thận mà gởi đến cho quí ông, quí bà đặng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO.
Bijoutier, 13, rue Schrender SAIGON.

" Rất đẹp "

Kính cùng chư quí vị trong lục-châu đặng hay. Tiệm tôi ở tại đường d'Ormay môn bài số 65 Saigon. Có đủ các thứ nón thiệt tốt. Như là nón nỉ hia lớn, bia nhỏ đã kiểu và đủ các thứ màu, và cũng có bán nón Casque nhiều thứ kiểu coi rất đẹp. Mỗi kỳ tàu ở bên Tây lại, thì tôi đều có đặng nhiều thứ nón kiểu mới, gởi lại luôn luôn.

NGUYỄN-VĂN-MÍT
Chapellerie
N° 55 rue d'Ormay. — Saigon

Gia-Cat
« AU CHIC TAILOR »
Dernière Mode
N° 84, Ind Bonnard, N° 84
Saigon — Cochinchine
LIVRAISON DE COMPLETS DE DEUIL EN 3 JOURS

CÁO BẠCH

Kính cùng chư Khán-quan được tường lãm : Bổn-hiệu trước khi cũng ở con đường mãy, song số nhà 92, mấy bản hiệu đã đời lợi số 84 cũng con đường mà bản hiệu đã thuật trên đây, vì trước khi bản hiệu ở số nhà 92 rất nên chật hẹp, cho nên nhiều Quí-ông, Quí-thầy phản nàn, mấy bản hiệu đã đon lại dây rồi xin chư khách quan lưu ý.

Bản hiệu may-rông đồ lây đủ kiểu, thiệt kỹ càng đúng đắng và có danh tiếng, lại có nhiều thợ nghề may rất nên thiện nghề. Nhiều Quí-ông, Quí-thầy ở Saigon, Cholon và Giadinh đều mến Nhi khen ngợi, cùng ở Lục-Châu nhiều Quan-nhơn có lòng ba cố đến bản hiệu cho gởi, mà tất cũng là đến may đều là khen ngợi và vừa lòng đẹp ý cả.

Bản hiệu chẳng nài tốt công khó nhọc, có đon một cùng phòng tử khi Quan-nhơn bận đồ thứ « Essayer » rất nên kín đáo và tính khí ôn-hòa. Xin Quí ông, Quí-thầy hãm lấy tình bản hiệu là một hiệu giao thiệp với Quan-nhơn rất nên đúng đắng, lại tính giá phải chăng, chẳng dám khi nào dì sức. Khi nào Quan-nhơn thừa dịp hưng cảnh, xin tạm đến gót bổn hiệu thì rõ giá cả và bản hiệu hết lòng hoàng nghinh vậy.

Chủ nhơn HOÀNG-THÔNG-NGỌC
Kính cáo.
Đường Bon-na, số nhà 84,
Ngan nhà thương thí Cho-mới Saigon.

CABINET-DENTAIRE
Phòng trồng răng thiện-nghệ
Lâm-quang-Si

Nghề chung nhưng ý riêng của thợ xão-thu N° 92 Boulevard Bonnard, ngang nhà thuốc thí Chợ-mới Saigon, Số giây thép nói « Téléphone » N° 463

Muốn cho bạn đàm mà :
tăng sức bạn ngày thì hãy mua một cây đèn
HIỆU INTENS
là đèn kiểu mới tạo chế, đốt bằng *Dầu-lửa* sáng 800 ngọn bạch-lạp. Có bán tại tiệm
Trần-quang-Nghiêm
đường Espagne, số 200 (góc Chợ-mới)
SAIGON

HOTEL D'ANNAM
NAM VIỆT KHÁCH LẦU
N° 72 à 76, boulevard Charner — 10, quai Le Myre de Vilers
Đường kinh-lấp, đường Caraboelli và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON
HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ, tôi đọn một tiệm ngủ hiệu HOTEL d'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và sạch-sẽ lắm, cũng có đọn phòng ở riêng dưới đất được cận tiện cho Quí-khách. Xin Quí-khách thăm gió đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giãi phòng sạchsạch rất mát-mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa khách, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ khách.

CHƯ VỊ Ở XA

Xin hãy viết thơ ngay, bằng chữ quốc-ngữ mà mua rượu SÂM-BANH (Champagne) thượng hạng ở thành Reims Pháp-quốc.
Có trữ tại hãng.

OPTORG Công-ty
Đường Mac-Mahon, số 25-27. — SAIGON.

Là người thay mặt cho G. H. MUMM và Công-ty nội Đông-Pháp và Vân-Nam.

Hiệu CORDON ROUGE — CORDON VERT
(Très sec) (Demi sec)
GOUT AMÉRICAIN — CARTE BLANCHE
(Extra dry) (Doux)
Thùng 12 ve hay là 24 ve nhỏ.

Rượu COGNAC JAS HENNESSY
Tiêu thơm và phẩm hiệu
COTY

Chư vị ở xa hãy gởi thơ ngay cho hãng mà mua dễ lắm dễ lắm.

Maison An-phong

Bijouterie, Soierie de chine, du Tonkin, Cochinchine, Cao-lanh

Hiệu tiệm An-Phong ở tại chợ Cao lãnh, có bán đủ đồ Nữ-trang theo kiểu kiêm thời. Chuyên nhuộm hàng đen, đặng chư Quí khách ở Lục-châu khen ngợi. Mục đích của bổn-hiệu lấy sự thật-thà chân-thận. Quí khách ở xa gởi thơ đến, cũng như đích-thân đến tại bổn-hiệu vậy, hoá-vật kể sơ-lược như sau đây :

Đồ các thứ hàng to lớn tốt, như là Lãnh Nhiễu, vân, xuyến, minh đoạn, minh-trừu cẩm chân, Lục-soạn, cẩng-xá, hàng trắng. Các thứ hàng màu nhuộm đen, bổn-hiệu nhuộm đen thật thâm, điện mước lắng, bì có thợ nhuộm khéo, và tại ơn có nhiều chàm tốt, nên hàng đen của bổn-hiệu chắc-chắn không phai trà.

Bổn-hiệu có bán hàng Bắc tại Hà-nội Lương, the, bằng, Quế, vân, Lược lụa, v. v. và hàng vườn tại chợ Thủ.

Qui khách muốn mua tốt chỉ, xin gởi thơ ngay thì bổn-hiệu gởi lại kỹ-lưỡng chắc nơi làng. Như qui khách muốn mua nhiều mà bán lại, bổn-hiệu tính giá nhẹ, muốn bởi giá rước cũng trả lời liền.

Hàng gởi contre Remboursement.

An-phong, Chế-nhơn ;
NGUYỄN-XUÂN-TRƯỚC
Cần bạch.

ANCIENNE MAISON PHÙ-TOÀN
ĐỒNG GIÀY
TÂY và ANNAM
LÊ-VĂN-BÊN
CHỤP HÌNH
VÀ RỌI HÌNH
RA LỚN
SAIGON
17-19 Rue Amiral Courbet, (Halles Centrales)

Bài trừ sắc hiệu SONG-LONG (Song Rồng) của hãng L'U. G. I. A. chứ cho gọi là « An-Hung » ở Đường kinh lấp (Boulevard Charner) số nhà 71 đã tốt lại những hề phẩm mau, rước mắt ; đều đánh lên những nào cũng nên tốt chẳng sai. Vậy xin chư quí ông, quí bà hãy mua mà dùng thử cho biết. Mà bổ kẻ khi hiệu SONG-LONG nầy chớ đánh lên những hàng hóa nào bị bài các sắc hiệu khác. Tôi từ nhơ về sau ở người nhơn hàn lên.

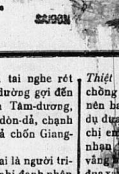

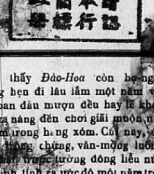

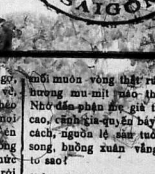

N°. 32

SƯƠNG MAI NGỌN CỎ

(Ai-tình Tiểu-thuyết)

Vanité des vanités, tout est va nité. (Ecclesiaste 1 : 2)
Hư-hoa trong hư-hoa, thảy đều hư-hoa. (Truyền đạo 1 : 2)

(Tiếp theo)

Gớm thay ! nó lại xúi vợ con đến nơi bịa đặt những lời, mượn đều tự-thị đe-nẹt người trong cảnh-khổ, sỉ-nhục người trong lúc gian-nguy. Ồ ! nhy phương vô-loại kia, phô người vốn là quân tân-hại con người, hút-huyết xã-hội, rất đáng khinh-bỉ tộc loại người lại chốn hương thôn. Phô người dám chắc rằng kiên-cố mãi ư ? đám chắc rằng sẽ hút-huyết đời ư ? Kiả kiên-cố như trời đất có lúc phải bị hố-hoại, bền-đỗ như núi non có lúc phải rã tan ; vầng trăng trên còn có lúc khuyết, mặt nhựt quang có buổi bị mây che. Thế gian là tạm, người đời là tạm, tài sản là tạm, thế mà bọn hút huyết tự cho mình là kiên-cố, tự tưởng mình là vĩnh-hiền, nói rằng mình đứng trên nền đá núi, kỳ thực trên nền cát sông. Hỡi nhy phường thủ lợi, khá xét kỹ câu đại-từ-bi nầy ; hầu giảm bớt ngọa lửa lòng tàn-nhẫn : « Các người chớ khắc-khổ một người góa-bụa hay là mụt kẻ mồ-côi nào. Nếu khắc-khổ chúng sẽ van-kêu ta, tất ta sẽ nghe được tiếng kêu của chúng ; con thạnh-nộ ta phừng lên, sẽ lấy gươm giết các người thì vợ các người sẽ góa-bụa, con các người sẽ mồ-côi.. » (Xuất E-dip-tô ký, XXII : 22-24)

Lưỡng-Thiệt vốn một phương cùng bọn hút huyết đồng-loại nầy, nên nào cón ghé chi là luân-lý, là canthường, cốt được tiền cho nặng túng là phải. Thừa buổi *Đào-Hoa* lập bước gian-truân nơi đất khách, mà lần lần dự nàng ghép vào bọn hỗng-hâu, ngỗ cho mình được thêm nhiều lợi. Kia hai gian thuyền mụ vốn chẳng biết *nhị hai nhứt mọt*, còn dập đầu thêi giả-đối nầy kể đã xiếc bao ? Nay cáp duyên cùng bọn đăng đồ, mai sánh lứa cùng trang du-hoạn ; nào kẻ lấy nàng làm vật chơi giải muộn, nào người dùng làm thứ rượu khampha tâm sâu thành. Lâm khi đêm khuya thanh vắng, bên tai nghe rót vào tai tiếng dòn ca, đường gợi đến khúc Tiêu, trong bên Tàm-đường, vẳng tiếng khách cười dòn-dả, chạnh niềm chăng gặp Tử-mả chốn Giang-châu.

Trong bọn lòng chơi ai là người trí-kỷ ? Ôi ! khó thay ! Phận ca-nhi đành phận ca-nhi, biết trí-kỷ thôi chớ rơi châu chung ; cho là giả bộ lại cang thêm chán. Bởi lẽ khi phòng loan nửa khép cánh mây, cùng khách nỉ-non lời tâm-sự, khách nghe xong bèn gạc ngay đi, hay là lấy giọng đáng cay mà cười lạt. Trong trường-trượng bợ cứ cho ai cũng như ai, cũng thương ảo khóc huyền, cũng sầu tạm thảm giả, thấy tiền xa nhơn-nghĩa, mượn phấn son ưa mất nết luân-thường. Phải, cái bốn-phận của các chị em đây vẫn vậy, nên trách lấy nghề, song chớ khá trách mấy ả, nào hay rằng trong xóm Bình-Khang nầy, giữa liệc đờn ca mây lại có người như nàng Tân gả lúy ngày xưa. Nay, ai ôi, trong đám ruộng non lúa mới kia, có sẻo ở lần bầy, hỏ dễ ta chẳng biết phân sẻo có có sẻo ?

Vậy, nước có nói rằng mụ *Lưỡng-Thiệt* thấy *Đào-Hoa* còn bơ-ngơ, chồng hẹn đi lâu lắm một năm rồi, nên bàn dâu mượn đều hay lẽ khéo dụ dựa nàng đến chơi giải muộn nơi chị em trong hàng xóm. Cũ nay, vén nhạn trông chừng, vân-mộng luống vẳng hồi trước, tưởng đông liễu nước đua xanh, tính ra ước độ một năm trời quá khứ. Mụ bèn lần lần buộc nàng chặt lại, hạ lịnh cho người gìn giữ quả nghiêm-trang. Buồn thay ôn hồ hẹn lúc tiền-hành, nhớ nhung bấy cầu quạt nồng đập lạnh. Muốn viết thơ thưa lại cho nhà mình thấu rõ, bấy giờ nghiêm-khắc mọi đường, [illegible] rằng qua đã chẳng lợi. Chiếc [illegible] bơ-vơ giữa ngọn ba-đào, một thân ấy âu sầu cay đắng, tưởng chừng khó não đến ngàn ấy là cùng !...

X

Bạc tình thay, hỡi chàng *Tùng-Dực*, Thuở tiền-hành oanh chưa học nói liễu chưa pha xanh, ngày nay oanh đã lặn tăm, liễu đã phai sắc, ngọn thu phong thổi suốt mành ngọ, con nhạn vẫy đoàn về ải bắc. Mọi ngày càng mỏi vẳng tin sang, tơ lòng trăm mối muôn vòng thắt ruột, chốn tha-hương mu-mịt tuạo-thấy cố-nhơn. Nhớ đến phận mỹ gia tuổi hạc càng cao, cảnh gia-quyến bấy lâu ngày xa cách, ngoài lế sầu tuôn cuồn-cuộn song song, buồng xuân vắng vẻ khó lời tỏ sao ?

Ngâm câu lý-biệt mà đau,
Thân bồ thêm nặng gánh sầu vì ai !

Ai ngờ từ khi *Tùng-Dực* thoát được nơi sầu khổ, chẳng cánh hồng sang đến đất phi-nhiêu, an nhàn tấm thân ấu lạc lạc [illegible] bỗng không sá đến.

TRẦN-VĂN-ĐÔNG.

(Sau sẽ tiếp theo)

Cũng không cho rút tiểu thuyết nầy mà đem vào đầu báo in ra nguyên vẹn.

SAIGON, — IMP. DE L'UNION NGUYỄN-VĂN-CỦA
Le Gérant : Eugène DELEAN DE LA BATIE.

Biaqui 11004
Saigon le 19-11-23

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.